

בצילא דמהימנותא

בקודש פנימה • דברי תורה • שיחות קודש

פר' מטו"מ • טו - כ תמוז

תשפ"ג • שנה כ"ג • גליון לז (תתשפ"ט)

תוכן ה'פלפול' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעת השוה"ט דליל שב"ק פר' פינחס העעל"ט בקיסריה

בתוה"ק (כ"ח, יא) ובראשי חדשיכם תקריבו עולה לה' וגו', ובגמ' מגילה (דף כ"ב ע"ב) זה הכלל כל שיש בו ביטול מלאכה לעם כגון תענית ציבור ות"ב קורין ג', ושאינ בו ביטול מלאכה לעם כגון ראשי חדשים וחולו של מועד קורין ד', וברש"י ראשי חדשים אין בו ביטול מלאכה כ"כ שאין הנשים עושות מלאכה בהן וכו', ושמעתי מפי מורי הזקן שניתנה להם מצוה זו בשביל שלא פירקו נזמיהם מעגל עכ"ל, וכ"ה בתוס' (ר"ה ושאיין) עי"ש, והוא מפרקי דר"א (פרק מ"ה) דבשכר שלא רצו הנשים ליתן נזמיהן לבעליהן כמעשה העגל לכך נתן להן הקב"ה שכרן שיהיו משמרות ראשי חדשים יותר מהאנשים, והובא בטור או"ח (סי' תי"ז), וכבר נתעוררו בזה המפו' למה ניתן להם שכר זה דייקא שיהיו משמרות ר"ח יותר מהאנשים.

ונל"ב בדרך דרוש, ובהקדם מה שהבאתי במק"א מה ששמעתי מכ"ק אדמו"ר וצלללה"ה דבימי בחרותו בהיותו אצל הגה"ק מאוסטרובצא זצ"ל, אמר הרה"ק הנ"ל לבאר ע"ד דרוש מפני מה ניתנה שכר לנשים דייקא בענין ראשי חדשים, ותו"ד דהנה מה שטעו לעשות אותו מעשה היה יען כי אמרו דכיון דמודעא רבה לאורייתא (שבת

דף פ"ח ע"א), ואינם מחויבין על מה שנצטוו במתן תורה בהר סיני, ואי' בגמ' סנהדרין (דף ס"ג ע"א) אלמלא וא"ו שבוהעלוך וכו', הרי דלא היה ע"ז ממש אלא כעין שיתוף, ובתוס' (שם סוד"ה אסור) מבואר דב"נ לא הוזהרו על שיתוף שם שמים ודבר אחר, וכ"כ הרמ"א (או"ח סי' קנ"ו), [ועיין מה שציינ בזה בפתחי תשובה יו"ד סי' קמ"ז סק"ב], לכך סברו דמותר להם לעשות אותו מעשה להנחותם הדרך ילכו בה במדבר הגדול והנורא.

אלא דא"כ דלא חל עליהם קבלת התורה ודינן כבני נח, נמצא מתחייבים למפרע על כל השבתות ששמרו עד עכשיו, דהא קי"ל (סנהדרין דף נ"ח ע"ב) דבן נח ששבת חייב מיתה (עיין שו"ת דברי יציב אבה"ע"ז סימן י"ט אות יד-טז), אלא שכבר הקשו קמאי (עיין פרשת דרכים דרוש א') כיוצ"ב על הא דאחז"ל דקיימו האבות את כל התורה עד שלא ניתנה, דא"נ דעד מתן תורה היה להם דין ב"נ היאך שמרו את השבת (עיין פנים יפות פר' נח ד"ה יום ולילה לא ישבותו, מקנה קידושין דף ל"ז ע"ב תוד"ה ממחרת הפסח). ותירצו (עיין שו"ת מהר"ם שיק או"ח סימן קמה. חתן סופר או"ח, שער התפילה נש"כ וקה"ת), שלבשו מלית מצוייצת ויצאו בה לרשות הרבים, ובכך יצאו יד"ח

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

דברות הקודש בגליון זה נודבו ונדפסו

לע"נ מוה"ר משה בן מוה"ר שמואל רפאל רייך ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

ואפילה וערבוביא לומר ודאי מת משה לכך בא ערבוביא לעולם, אמר להם מת משה שכבר באו שש שעות ולא בא, עיי"ש.

ומשמע שהטעות של בני ישראל היה בכך דסברו שהיום הראשון מן המנין, והיינו דהלילה הולך אחר היום, וכיון שמשה בהשכמה עלה נמצא שכל היום הראשון מן המנין, כי היה לילה שלאחריו עמו, ואמנם א"כ לפי"ז היה בכך איזה פגם במשה רבינו לתלות בו האשמה ח"ו, שהיה לו לפרש דבריו ולומר שיום עלייתו אינו בא במספר הארבעים יום כיון שאין לילו עמו כי היום הולך אחר הלילה. ולכן אמר משה (שמות לב, לב) ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא וגו', כי אני האשם בדבר כמה של פרשתי להם באר היטב שיהיו ארבעים ימים שלמים.

ואולם מעיקרא סבר מרע"ה דאין צריך לפרש דבריו, כי בוודאי יודעים בני ישראל מעצמם דכיון שהיום הולך אחר הלילה ואין להתחיל במספר הימים אלא מהלילה שלאחר עלייתו, דהרי אי' בגמ' חולין (דף פ"ג ע"א) את זו דרש ר"ש בן זומא נאמר במעשה בראשית יום אחד וכו', מה יום אחד האמור במעשה בראשית היום הולך אחר הלילה וכו', והיינו מהא דכתיב ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד, להורות הסדר דהלילה והיום שלאחריו נשלם להיות יום אחד, ומקרא זה כבר נמסר להם מקודם, כדבר שנאמר (שמות כד, ד) ויכתוב משה את כל דברי ה', ופרש"י מבראשית ועד מתן תורה עיי"ש, וא"כ לא היה להם לטעות בדבר עיי"ש, עכד"ק (ועי' בשפ"ח חו"פ לשבועות דרוש ו' אות ג').

וי"ל עוד דמשו"ה לא היה מקום לבני"י לטעות, דהנה נודע מש"כ הפנים יפות (פר' נח) לבאר דברי הגמ' סנהדרין (דף נ"ח ע"ב) אמר ר"ל עכו"ם ששבת חייב מיתה שנא' ויום ולילה לא ישבותו ואמר מר אזהרה שלהם זה היא מיתתן, אמר רבינא אפי' שני

ממה נפשך, דאם היה להם תורת ישראל הו"ל דרך מלבוש דבטלה הציצית לגבי הבגד ולא חיללו שבת, ואם היה להם תורת בן נח א"כ הרי אין חייבים בציצית והוי להו משוי נמצא שעשו מלאכת הוצאה ולא שבתו.

אלא דדבר זה אהני להו לאנשים דשייך בהם מצות ציצית, אבל הני נשי במאי קזכיין דהא אינן לובשות ציצית, ואם יבואו בטענת מודעא רבה לאורייתא נמצאו חייבות למפרע על שמירת השבתות, לכן נמנעו וגמרו שלא להצטרף לחטא העגל, כיון שאין להם טצדקי להיפטר מן הדין, והא דנשים פטורות מן ציצית, משום דהוי מ"ע שהזמן גרמא כיון דלילה לאו זמן ציצית היא, דכתיב וראיתם אותו פרט לכסות לילה (מנחות דף מ"ג ע"א).

מעתיב יבואר מה שניתן דיקא שכר זה לנשים, דהנה על שיעיר ר"ח אחז"ל (שבועות דף ט' ע"א) דאמר הקב"ה הביאו עלי כפרה על שמיעטתי את הירח עיי"ש, ודין גרמא שיהא חושך בלילה, וממילא דלילה לאו זמן ציצית היא, לכן כיון דדב"ז מה שנשים פטורות מן הציצית היה הסיבה שנמנעו הנשים מחטא העגל, לכן דייקא ניתנה להם ראש חודש שיהא נקרא מועד שלהן, עכתו"ד, (שוב נדפס בשפ"ח חו"פ לפסח דרוש י"ג).

*

והנה כ"ק אאמו"ר זצלה"ה בשפ"ח לירח האיתנים (דרוש צ') האריך לבאר דלכאוי' לפי"מ שכתב רש"י (שמות לב, א) דסיבת החטא במדבר היה כי כאשר עלה משה להר אמר להם לסוף ארבעים יום אני בא בתוך שש שעות, כסבורים הם שאותו יום שעלה מן המנין הוא, והוא אמר להם שלימים ארבעים יום ולילו עמו, ויום עלייתו אין לילו עמו, שהרי בשבעה בסיון עלה, נמצא יום ארבעים בשבעה עשר בתמוז, בששה עשר בא השמן וערבב את העולם והראה דמות חשך

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

דברות הקודש בגליון זה נודבו ונדפסו

לע"נ מוה"ר נתן אריה ליב בן מוה"ר אלימלך הלוי בלומענבערג ז"ל

תנצבה.

בשבת, והקשו דהול"ל אפי' אחד בשבת דקדים.
 וכתב הפני"פ לבאר עפי"מ דהקשו המפוי המפוי
 (עי' בפרשת דרכים דרוש א') בהא דאחז"ל (יומא דף כ"ח
 ע"ב) קיים אברהם אבינו כל התורה כולה עד שלא
 ניתנה, היאך שמר שבת שלא נצטווה עליה והלא
 עדיין לא יצא מתורת ב"נ וכבר מימי נח נצטוו על
 לא ישבותו. וי"ל דקודם מתן תורה היה הלילה
 נמשך אחרי היום כדין ב"נ שהלילה הולך אחר
 היום, וא"כ כשנצטוו שלא לשבות היה עד"ז שלא
 ישבותו ביום ובלילה שלאחריה וכמ"ש ויום ולילה
 לא ישבותו, וממילא דאם עשה מלאכה ביום ושבת
 בלילה לא עבר על יום ולילה לא ישבותו, וכמו"כ
 אם שבת ביום ועשה מלאכה בלילה לא עבר, ובכך
 שפיר שמר אברהם אבינו שבת כהלכתו, דהיינו ליל
 שבת ויומו, ועשה מלאכה בער"ש ובמוצ"ש,
 וממילא דקיים שתיהן ששמר שבת ולא עבר על יום
 ולילה לא ישבותו, וכך תי' גם בישמח משה (פר'
 ויקהל עה"פ ששת ימים תעשה מלאכה, בנדמ"ח עמוד
 שפ"ה, וכן הביאו בשם הגאון מהר"א ברודא, עיין שו"ת
 חשק שלמה בליקוטי ש"ס).

וזה שאמר רבינא אפי' בשני בשבת, דקאי על
 יום ראשון, אלא דכיון דלא ישבותו הוא רק ביום
 ולילה שלאחריו, א"כ אם שבת במוצ"ש ויום
 ראשון לא עבר דהרי לא הוי יום ולילה, ורק אם
 שבת ביום ראשון ולילה שלאחריו, שבאמת הוא
 ליל ב' לדידן, כה"ג עבר על לא ישבותו, וז"ש
 רבינא אפילו בשני בשבת דקאי על יום ראשון
 בערב, דהיינו דאם שבת ביום ראשון ובלילה
 שלאחריו חייב על לא ישבותו, ודו"ק.

מעתה בהכרח דמדת היום הוא לילה ויום
 שלאחריו, דאל"כ היאך שמרו האבות את השבת,
 הלא הוזהרו יום ולילה לא ישבותו, ועכצ"ל דבדיני
 ישראל היום הולך אחר הלילה וזהו מדת היום,
 וא"כ כיון שאמר להם משה לסוף 'ארבעים יום' אני
 בא, היה להם לדעת כי יום הראשון שכבר עברה
 הלילה אינו בכלל החשבון.

והנה הרמב"ם (פ"י ממלכים ה"ט) כתב דעכו"ם
 ששבת חייב מיתה אבל אינו נהרג, ונתחבטו הנו"כ

לבאר שיטתו עי"ש, וי"ל דהנה בגמ' שם על דברי
 ר"ל דב"נ ששבת חייב מיתה, אמר רבינא אפילו
 שני בשבת עי"ש, ומשמע דרבינא חולק על ר"ל
 דאמר עכו"ם ש'שבת חייב מיתה' משמע דרק ביום
 השבת הוא דאסור לשבות, ורק רבינא הוא דס"ל
 דאפי' בשני בשבת.

וי"ל פ' בטעמיה דר"ל, עפי"ד המדרש (דב"ר פ"א,
 כ"א) שהביא ע"ז משל למלך ומטרוניתא שיושבים
 ומסיחים זה עם זה מי שבא ומכניס עצמו ביניהם
 אינו חייב מיתה כך השבת וכו' עי"ש, והאי טעמא
 שייך רק לגבי יום השבת בלבד כי אות היא בני
 ובניכם, (וע"ע שו"ת דברי יציב או"ח סי' ק"ט אות ד' וה').
 ויש להטעים הדברים דמשו"ה הוי השבת כמלך
 ומטרוניתא שא"א להכניס עצמו ביניהם, לפי
 שיטת רבי אליעזר (סנהדרין דף ק"ה ע"א, וכתוספתא
 שם פ"ג ה"א) דגויים אין להם חלק לעוה"ב, לכן כיון
 דיום השבת הוא מעין עוה"ב (ברכות דף נ"ז ע"ב),
 ממילא דאין לגוי שום שייכות לשבת דכמנוחתו לא
 ישכנו ערלים כי לישראל עמך נתתו באהבה,
 ולפי"ז דייקא ביום השבת הוא דאסור להם לשבות
 אבל בשאר ימי השבוע לא אסרה תורה.

ויבואר בזה המשך דברי הכתוב שם, עוד כל
 ימי הארץ היינו בעולם הזה, אשר בו זרע וקציר
 וגו' ויום ולילה לא ישבותו, ואתי למעט ימי
 עוה"ב שכולו שבת ומנוחה, ולכן יום השבת שהוא
 יום מנוחה להטעימן מעין עוה"ב, ולא ניתנה לגויי
 הארצות שאין להם חלק אלא בימי הארץ ולא
 לעולם הבא, לפיכך באזהרה הם עומדים משביתת
 השבת ויום ולילה לא ישבותו (עיין בני יששכר מאמרי
 השבתות מאמר ז' אות ט"ו).

אבל רבינא דאמר שאסורין לשבות אפי' בשני
 בשבת, לא ס"ל הך סברא דמש"ה נאסרו הגוים
 לשבות משום שאין להם חלק בעוה"ב, דס"ל כרבי
 יהושע בסנהדרין שם דגם גוי יש לו חלק לעוה"ב
 וליתא לטעם הנ"ל, לכך ס"ל דאיסור שביתה לב"נ
 אינו אלא אסמכתא בעלמא, ואין מקום לחלק
 בשביתת עכו"ם בין יום השבת לשני בשבת.

אשר תקראו אותם וגו', אותם בין בזמנן בין שלא בזמנן, אין לי מועדות אלא אלו, אמר להם הקב"ה לישראל לשעבר היה בידי שנא' (תהלים קד, יט) עשה ירח למועדים, אבל מכאן ואילך הרי מסורה בידכם ברשותכם, אם אמרתם הן, הן, אם אמרתם לאן, לאן, מ"מ יהא החדש הזה לכם, ולא עוד אלא אם בקשתם לעבר את השנה הריני משלים עמכם לכך כתיב החדש הזה לכם, ע"כ.

וכן אמרו בגמ' ר"ה (שם) אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם, אתם אפי' שוגגין אפי' מזידין אפי' מוטעין, שקביעת המועדים והזמנים הם ע"פ הוראת חכמי התורה וראשי המטות, כי עפ"י מה שקבעו כן יקום ואף הטבע משתנה ע"פ קביעתן, כאמז"ל בירושלמי (כתובות פ"א ה"ב), עה"פ דשיפורא גורם את טבע העולם, והובא להלכה בש"ך (יו"ד סי' קפ"ט ס"ק י"ג).

ואולם לכאן' היאך שייך לומר דהלכנה וסדרי מערכת השמים ישנו סדרם הקבוע, הלא כתיב (בראשית ה, כב) עוד כל ימי הארץ זרע וקציר וקור וחום וקיץ וחורף ויום ולילה לא ישבותו, אלא דביפ"ת (מד"ר בראשית פכ"ה ס"ב) האריך הרבה בהא דפליגי במדרש שם אי שמשו המזלות בימי המבול, ודן בתו"ד די"ל דפליגי בכך אי האי קרא קאי על המזלות שלא ישנו תפקידם לעולם כפשטיה דקרא, והיינו דכיון שבזמן המבול לא שמשו המזלות, על כן בא הכתוב לצוות שמכאן ואילך לא ישתנו, וכ"ז ניחא אי לא שמשו המזלות בזמן המבול, י"ל כוונת הכתוב כמ"ש ר"ל בסנהדרין שם דקאי להזהיר על בני אדם שלא ישבותו, דכיון שבימי המבול היו נח ובניו בתוך התיבה בטלים ממלאכת ישובו של עולם זרע וקציר וכו', עז"א הכתוב שמעכשיו לא יהיה עוד מבול ולא יהיו האנשים שובתים כלל, וממילא ילפינן שאסורים בשבייתה, וכדפרש"י דר"ל דרש לקרא ויום ולילה לא ישבותו ממלאכה, דאבני אדם קאי, ולא תימא לא ישבותו אהך ששת עיתים דקרא קאי כלומר לא יבטלו ולא יפסקו מלהיות, וטעמיה דר"ל משום

ומעתה א"ש דברי הרמב"ם דאזיל לשיטתו דס"ל (פ"ג מתשובה סוף ה"ה) דחסידי אוה"ע יש להם חלק לעוה"ב, וא"כ האי פירושא דקרא לאוקמי על שביתת השבת מטעם שאין לעכו"ם חלק לעוה"ב ליתא, וקרא כי אתא לענין איסור שביתת המזלות שלא ישבתו מלשמש עוד, כמש"כ רש"י שם, וא"כ כל איסור שביתת עכו"ם הוא רק מדרבנן, וקרא אסמכתא בעלמא היא, לכן ס"ל להרמב"ם דאינו נהרג, ודו"ק.

והנה בקדושת לוי (כללות הימים טובים) כתב לבאר דברי הגמ' (ר"ה דף כ"ה ע"א) מאי טעמא דר"ג כך מקובלני מבית אבי אבא פעמים בא (פי' חידוש הלכנה) בארוכה ופעמים בא בקצרה, אמר ר"י מ"ט דבי רבי דכתיב (תהלים קד, יט) עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו, שמש הוא ידע מבואו הא ירח לא ידע מבואו, וכתב לבאר באריכות כי מצינו בגמ' שם שפעמים שהיו הבי"ד הגדול צריכין לעבר החדש או לחסרו כפי שהיו רוצין בי"ד, והיו מצוין ללכנה שתתכסה ולא תראה, וזאת משום שלבני ישראל יש להם כח על מאור הלכנה לעשות בו כרצונם, שהמאורות צריכים לציית לחכמי ישראל הסנהדרין לכסות את עצמם ולהמנע מלהאיר כפי צורך הבי"ד, וזש"ה עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו, דיל"ד דהו"ל לומר עשה ירח למאורות ולמועדים, ולהאמור יבואר עשה ירח למועדים, שע"י הלכנה צריך לקבוע המועדים, ולכן רק שמש ידע מבואו שהוא מהלכת כפי טבעה בלא שום שינוי, אך הירח לפי שעשה למועדים ולפעמים צריכים בי"ד הגדול לחסרו או לעברו, לכן ירח לא ידע מבואו, שהכל תלוי בידי הבי"ד, עכותד"ק.

ויסוד הדברים מבואר במד"ר פר' בא (פמ"ו ס"ב) עה"פ החדש הזה לכם, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבון העולם אימתי אתה עושה את המועדות שכן כתיב (דניאל ה, יד) בגזירת עירין פתגמא, אמר להם אני ואתם נסכים על מה שישראל גומרין ומעברין את השנה שנא' (תהלים נז, ג) אקרא לאלקים עליון לא'ל גומר עלי, וכן הוא אומר (ויקרא כג, ד) אלה מועדי ה' מקראי קודש

שר"ח תלוי בקביעת חכמים לכך במדה כנגד מדה ניתנה להם ר"ח למועד, ודר"ק.

*

וי"ל עוד בזה, דהנה על הקו' הנ"ל היאך שמר אברהם אבינו את השבת עד שלא נצטווה עליה הרי ב"נ הוזהרו שלא לשבות, תי' בס' עונג חיים לשבת עפימ"ש המנחת חינוך (סוף מצוה כ"ד) דלדעת הסוברים דאיסור תחומין הוא בכלל עשה דתשבות, א"כ לגבי איסור שביתת ב"נ גם אם שובת מן המלאכות אלא שהולך יותר מתחום שבת סגי בכך שלא עבר על איסור שביתה, שהרי תשבות קאי גם על תחומין, עי"ש.

לפי"ז י"ל דהאבות היו מניחין עירוב תחומין והיו הולכין יותר מן התחום, נמצא דממנ"פ כדין עשו, דאי דינם כישראל שפיר היו רשאים ללכת דהועיל להם העירוב, ואם היה דינם כב"נ הרי לא שייך בהם עירוב דדין עירוב נתחדש רק לישראל, וכיון שהלכו יותר מן התחום לא עברו על לא ישבותו עכתו"ד. וכבר קדמו בזה החת"ס (עה"ת בפר' במדבר) ונדפס גם בחידושיו למס' יומא (דף כ"ח ע"ב) עי"ש, ואמנם הך תירוץ אתיא רק אליבא דמ"ד דתחומין מה"ת, דאי נימא שאין איסור תחומין מה"ת הרי לא עברו על לא ישבותו אפי' אם יצאו חוץ לתחום.

והנה בגמ' עירובין (דף י"ז ע"ב) דריש איסור תחומין מה"ת מקרא דאל יצא איש ממקומו ביום השביעי לאיסור תחומין, אבל ברש"י בפ"י החומש (פר' בשלח טז, כט) פ"י דפשוטו של מקרא דאל יצא קאי על לוקמי המן שנצטוו שלא יצאו ללקוט מן בשבת, וכתב המזרחי שם דנראה דרש"י ס"ל דתחומין מדרבנן לא שנא דאלפים אמה לא שנא דשנים עשר מיל, עי"ש מה שהאריך בזה.

ובשו"ת זכרון יצחק (סי' י"ז, הובא בפרד"י פר' בשלח, שמות טז, כט) כתב לכאור הפלוג' בזה, דהנה יל"ד במאה"כ אל יצא איש ממקומו ביום השביעי, דתיבות ביום השביעי אך למותר נינהו, שהרי כבר נאמר ברישא דקרא ראו כי ה' נתן לכם השבת על

דלא שייך לשון שביתה אלא בבני אדם שנחים ושובתים ממלאכה, אבל בעתים שייך לשון הפסקה, וכמו שנדחק רש"י בחומש לפרש לא ישבותו לא יפסקו, (עי"ש ובגור הקודש שם, ובבנין דוד פר' נה אות ע').

וי"ל דמאן דדרש להנך קרא אשר תקראו אתם אתם אפי' מזידין אתם אפי' מוטעין וכו', וכן דריש קרא שמש ידע מבואו, שאפשר לשנות את סדרי קביעות החדשים ע"פ דעת חכמי התורה, והיינו שהבי"ד בכוחם לשנות סדרי המזלות, בהכרח דס"ל דקרא לא ישבותו לא קאי על סדרי המזלות אלא לאיסור שביתה לב"נ, ומ"ד דלא ישבותו קאי על המזלות, ס"ל דאין בי"ד יכולים לשנות סדרי המזלות והחדשים שנקבעו בזמן בריאת העולם.

מעתה יבואר מה שניתן דיקא שכר זה לנשים, דהנה בני"ט טעו ע"י שראו שנשלמו מ' ימים לפי חשבונם ובא שעה השישית ומשה לא ירד, והשמן הטעה אותם עד שאמרו כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו וכו'. ואולם הנשים טענו שעדיין לא שלמו מ' יום כי יום עלייתו לא היתה לילו עמו ואינו בכלל החשבון, והוכיחו כך מהא דהאבות החמירו על עצמם לשמור שבת והרי נצטוו על יום ולילה לא ישבותו, ועכצ"ל כמ"ש הפני"פ דבב"נ הלילה הולך אחר היום ובישראל היום הולך אחר הלילה, ובכך לא נשלמו מ' יום.

אלא דמנ"ל להוכיח כן מפאת מה דיום ולילה לא ישבותו קאי על איסור שביתת האדם, הרי י"ל דקאי על שביתת המזלות, וא"כ ליכא להוכיח דבישראל הלילה הולך אחר היום, אלא דהנשים אמרו דלא יתכן דקאי על שביתת סדרי המזלות, דא"כ היאך יכולים הבי"ד לשנות הילוך המזלות ואמרה תורה החדש הזה לכם שהוא מסורה בידכם לקבוע החדשים וכו', ועכצ"ל דסדר המזלות לא נקבעו ומ"ש לא ישבותו קאי לאיסור שביתת האדם, ובכך בהכרח דבבני ישראל היום הולך אחר הלילה, וא"כ עדיין לא נשלמו מ' ימים לכך לא רצו להצטרף לאותו מעשה, לכן כיון דמה שלא חטאו היה משום

לכן ר"ע דאית ליה דתוס' שבת לאו דאורייתא (וכמ"ש הרב המגיד והלח"מ פ"א משביתת עשור ה"ו בדעתו), מש"ה מוקי קרא בתחומין וס"ל תחומין דאורייתא, משא"כ רבנן דס"ל דתוס' שבת דאורייתא לדידהו תחומין לאו דאורייתא, עכ"ד עיי"ש באריכות, נמצא דמאן דס"ל תחומין דאורייתא, בהכרח סבר דהתוס' שבת לאו דאורייתא, ומאן דס"ל דתחומין לאו דאורייתא סבר דתוס' שבת דאורייתא, עכתו"ד.

והנה במדרש (ב"ר פ"ט, סי' י"ד) ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי א"ר יודן זו שעה יתירה שמוסיפים מחול על הקודש וכו' עיי"ש, ואמנם בנ"מ דידן דרש רשב"ל (שבת דף פ"ח ע"א) מ"ד ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשי בראשית אם ישראל מקבלין התורה מוטב ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו.

וכבר אמרנו דהנך דרשות תליין בדין אימתי זמן תוס' שבת, דהנה בר"ן במס' ביצה (דף ט"ז ע"ב מדפי הרי"ף) וז"ל, ולי נראה כיון שצותה תורה תוספות, צריך להוסיף מחול על הקודש איזה זמן חוץ מן הזמן שהוא נזהר בו מן הספק, שאל"כ לא היה צריך להזהיר על תוספות, וזה על דעת מי שסובר דמאי דאמרינן ספד"א לחומרא מה"ת היא עכ"ל, ובמנחת חינוך (מצוה ש"ג אות ט') כתב דנראה מדברי הר"ן דלדעת הרמב"ם דספד"א מה"ת לקולא אין צריך להוסיף קודם זמן ביה"ש כי מה שהוא שובת ממלאכה בה"ש הוי בזה תו"ש, דהרי מדין תורה מותר בעשיית מלאכה בין השמשות, ואע"ג דהוי ספק ולחומרא מ"מ אינו אלא מדרבנן דספד"א מה"ת לקולא, ועיין ג"כ בפרמ"ג (רס"א סק"ח באשל אברהם) שכתב כן לדעת הרמב"ם דספד"א מה"ת לקולא הוי בין השמשות התוספות, כיון דמה"ת אין חייבים לשבות בו, ולמ"ד דספד"א מה"ת לחומרא צריך להוסיף מעט קודם בין השמשות, עיי"ש.

והנה מלשון המדרש דדרש יום השישי זו שעה יתירה וכו' מוכח דבעי להוסיף מבעוד יום שהרי דריש לה מקרא דיום השישי, ובעינן שיוסיף מוודאי יום, ולפי"ז י"ל דר' יודן במדרש ס"ל דספד"א מה"ת

כן הוא נתן לכם ביום השישי לחם יומים שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו, וא"כ כל הפסוק בשבת מדבר ולמ"ל לכפול שוב ביום השביעי, וכן דייק בירושלמי בקרא דלא תבערו אש ביום השבת ודרש בה למעט יו"ט, והכא א"א למעט יו"ט שהרי הביאו התוס' (עירובין דף ל"ח ע"ב, ביצה דף ב' ע"ב) ממכילתא דגם ביו"ט לא היה יורד המן עיי"ש.

וי"ל דאי תוס' שבת לאו דאורייתא, ויל"פ מ"ש 'ביום השביעי' דבשבת עצמו הוא דאסור ולא בתוס' שבת, אלא דלפי"ז אין לומר דהאי קרא קאי על לוקמי המן, לומר דבתוס' שבת מותר להוציא המן, שהרי המן ירד רק בבוקר וכחם השמש ונמס ולא היה נמצא מן כלל בזמן תוס' שבת. ומכח האי קושיא ודיוקא דקרא בהכרח צ"ל דקרא דאל יצא קאי לדורות ולאיסור תחומין, ו'ביום השביעי' אתי למעט תוס' שבת להורות דלא חשבינן אלפיים אמה אלא מה שהולך בשבת עצמה ולא מה שהלך לפני שבת בזמן תוס' שבת, אלא דתינח אי תוס' שבת לאו דאורייתא שפיר יל"פ דיום השביעי אתי למעט מה שהלך בזמן תוס' שבת דלא מצטרף לתחום אלפיים אמה, אבל אי תוס' שבת דאורייתא הו"ל התוס' כגופו של שבת עצמו (עיי' דברי יציב או"ח סי' רכ"ו), ולא שייך למעט מה שהלך בזמן תוס' שבת שהרי הוא מגופו של שבת, וכיון דאין לנו מה למעט מביום השביעי שוב הדרין לאוקמי קרא כפשטיה, דקאי אל יצא על לוקמי המן שלא יוציאו מרשות לרשות.

היוצא מדבריו, דמאן דס"ל דתוס' שבת לאו דאורייתא, לדידיה שפיר דייק הך יתורא דקרא 'ביום' השביעי, ומפרש לה דאתי למעט תוס' שבת, והיינו למעט שאין לחשב מה שהלך לפני ואחרי שבת, ולפי"ז ממילא דבהכרח דקאי על תחומין, (שהרי א"א לומר דקאי על המן), ומינה דתחומין דאורייתא, משא"כ מאן דס"ל דתוס' שבת דאורייתא, וממילא בלא"ה אין לפרש דקרא ממעט תוס' שבת, א"כ אין לדייק היתור דביום השביעי, ושוב עדיף לפרש כפשטיה דמיירי בלוקמי המן ולענין הוצאה, ושוב י"ל דתחומין מדרבנן.

אם למקרא, כדמייתי הש"ס בסנהדרין (דף ד' ע"א) מדדרש על כל נפשות מת שתי נפשות ושיעור א', ופליג על חכמים שמטהרים וס"ל נפשת כתיב, וא"כ היאך היה אומר מסורת סייג לתורה לומר דאזלינן בתר המסורה, האמנם שבתוס' שם (ד"ה כולה) כתבו דאף דהכא קאמר דר"ע ס"ל יש אם למקרא היינו היכא דהמקרא והמסורה מכחשי אהדדי, אבל כשאפשר לקיים הן את המקרא והן את המסורה דריש רבי עקיבא לתרוויהו, ומייתי מהך דדרש ר"ע בסוכה (דף ל"ד ע"א) דבעינן לולב אחד כיון דאזיל בתר המסורה וכפת כתיב, וכן בפסחים (דף ל"ו ע"א) דריש ר"ע לחם עוני הן את המקרא והן את המסורה עי"ש, וכך כתבו התוס' בכמה דוכתי. אך כל זה לא יעלה ארוכה כיון דהרי הרע"ב מייתי דרשא בסוכות בסוכת בסוכת שהמקרא והמסורה סותרין זה את זה, וכמש"כ התוס' בסוכה (דף ו' ע"ב ד"ה ורבי). ושמחתי שהראוני שכבר נתעורר בזה הגאון ר"א חריף בעמק יהושע דרוש אבל כבר (דף ו' ע"ב מדפה"ס) יעו"ש.

ושו"ר שגם התשב"ץ במגן אבות (על מס' אבות שם) כתב כדברי הרע"ב, ולדבריו ניחא קו' הנ"ל, דז"ל, והמסורת שמסרו לנו חכמים במלא וחסר הם שומרים את התורה שבכתב, שע"י המסורות יצאו לנו כמה מדרשות בתלמוד, עי"ש, ונראה בדבריו דאמנם עיקר מדרש התורה הוא המקרא, ולכן היכא שהמקרא והמסורת סותרין אזלינן בתר מקרא כדס"ל לרע"ק, אלא שהמסורת הוא 'סייג' וגדר לשמור את המקרא, דהיינו שע"י המסורת אפשר להסתייע במקום שאינו סותר המסורה, אלא דאכתי צ"ב מה דמייתי מהך דבסוכות דסתרי המקרא והמסורת אהדדי דהתם א"א לומר כן.

ויתכן לבאר בזה, דהנה התוס' בסוכה (דף ו' ע"ב שם) עוררו דהא רבי עקיבא ס"ל (שם דף ז' ע"ב) דסוכה דירת עראי בעינן, וא"כ סגי בב' דפנות כהלכתן ושלישי אפי' טפח, והיינו דיש אם למסורה דדרשינן בסוכת חסר, וקשה דהא רע"ק ס"ל י"א למקרא, עי"ש בדבריהם. וי"ל דס"ל להרע"ב דמכח קו' זו צ"ל דהעיקר כלישנא בתרא בגמ'

לחומרא, וא"כ צריך להוסיף מבעו"י דווקא ולא סגי בביה"ש ולזה שפיר דריש יום השישי על תו"ש, משא"כ רשב"ל בגמ' ס"ל דספד"א מה"ת לקולא וא"כ סגי להוסיף בביה"ש, ולכן א"א לאוקמי קרא דיום השישי לתו"ש, ולכך מוקי לה להא דתנאי התנה הקב"ה עם מעשי בראשית וכו'.

ועפי"ז א"ש פסקי הרמב"ם דלשיטתיה אזיל דפסק דספד"א מה"ת לקולא (הל' טומאת מת פ"ט הי"ב) וז"ל, אבל כל הספיקות בין בטומאות בין במאכלות אסורות בין בעריות ושבתות אין להם אלא מדברי סופרים וכו', ומינה דסגי בתוס' שבת בזמן ביה"ש, וא"כ לא יתכן דקרא דיום השישי קאי על תו"ש, ולכן ס"ל דתו"ש לאו דאורייתא, וכמש"כ הרב המגיד (הל' שביית עשור פ"א ה"ו) בדעתו.

נודע מה דהקשו (ר"ן סוף קידושין דף ט"ו ע"ב מדפי הרי"ף) על הרמב"ם דס"ל דספד"א לקולא דא"כ אמאי חייב אשם תלוי על הספק, ותי' (מהרי"ט יו"ד סי' א') דס"ל כמ"ד דבעינן חתיכה אחת משתי חתיכות (עיין פ"ח משגגות ה"ב), והיכי דאיקבע איסורא ספיקא לחומרא, ובכריתות (דף י"ז ע"ב) דתליא בכך דאי יאלמ"ס כיון דמצות כתיב גם בחתיכה אחת חייב אשם תלוי, ובהכרח דספיקא מה"ת לחומרא, אבל אי יאלמ"ק ומצוות קרינן בעינן חתיכה משתי חתיכות דאיקבע איסורא דבלא"ה ספיקא מה"ת לקולא, עי"ש.

עוד נקדים מ"ש הרע"ב על המשנה באבות (פ"ג מ"ג) דאמר רבי עקיבא מסורת סייג לחכמה, וז"ל, המסורת שמסרו לנו חכמים בחסרות ויתרות שבתורה הם גדר וחזוק לתורה שבכתב, שעל ידיהם אנו מבינים כמה מצות איך יעשו אותם, כמו בסכות בסכת בסכת שנים חסרים וא' מלא וכו', וכגון מועדי ה' אשר תקראו אתם שנכתב חסר בג' מקומות ללמד אתם אפילו שוגגים אתם אפילו מזידים אתם אפילו מוטעים, עכ"ד, הרי דהא דדרשינן אל תקרי אותם אלא אתם היינו משום דיש אם למסורה.

אמנם נתקשיתי בדבריו דהרי רבי עקיבא ס"ל יש

דתוס' שבת דאורייתא וא"כ אין לפרש דמ"ש אל יצא איש ממקומו ביום השביעי ממעט תוס' שבת, אלא כפשוטו דקאי על לוקמי המן ולענין הוצאה, וממילא דתחומין מדרבנן, ושוב עכצ"ל דהאבות שמרו שבת משום דהיום הולך אחר הלילה, אלא דהא גופא מנא להו דתוס' שבת מה"ת, וצ"ל דדרשו מ"ש ויהי ערב וגו' יום השישי דה"א יתירה לומר דמוסיפין מן החול על הקודש, ואולם היאך נימא דקאי על תוס' שבת הרי סגי להוסיף בזמן ביה"ש ובקרא כתיב יום השישי, אלא דהן סברו דאה"נ דצריך להוסיף מבעו"י מעצם יום השישי דהרי בביה"ש בלא"ה ספיקא דאורייתא לחומרא, אלא דמנא להו הא דספיקא דאו' מה"ת לחומרא, וצ"ל דילפי מהא דחיוב אשם תלוי הוא בחתיכה אחת דיאלמ"ס, והוכיחו כן מהא דקביעת הזמנים נמסרו לבי"ד שכל סדרי הזמנים והמועדים יהיו על פיהם כמ"ש אלה מועדי וגו' אשר תקראו אתם במועדם, דדרשינן אל תקרי אותם אלא אתם, והיינו משום דדרשינן המסורת.

נמצא דמה שלא חטאו הנשים היה משום שלמדו מקביעת יום ר"ח דתלוי בבי"ד דיש אם למסורה, ומינה דספיקא דאו' מה"ת לחומרא ותוס' שבת מה"ת, וממילא דתחומין לאו דאו', ועכצ"ל דמה שהאבות שמרו שבת משום דבישראל היום הולך אחר הלילה, וממילא דעדיין לא נשלם הזמן, לכך במדה כנגד מדה ניתנה להם ר"ח למועד, ודו"ק.

סוכה שם דהא אי בעינן ג' דפנות או ד' דפנות לא תליא בכך אי יאלמ"ק או למסורת, אלא דכו"ע ס"ל די"א למסורה, והא דבעלמא ס"ל לרע"ק יאלמ"ק היינו דווקא היכא דסתרי אהרדי, וס"ל להרע"ב דכאן לא סתרי אהרדי, וכמש"כ המהרש"א שם שיש צד לומר דהמקרא אינו סותר המסורה כיון שהוא נדרש לענין אחר, יעו"ש.

ולכן שפיר קאמר הרע"ב כאן דאף דרבי עקיבא ס"ל כמ"ד י"א למקרא, מ"מ המסורת הוא כסייג ושמירה לסייע כל היכא שאינו סותר, וע"ז מייתי נמי מבסוכות בסוכת בסוכת לשיטת רבי עקיבא גופיה, דאית ליה דירת עראי וסגי בג' דפנות, דאזיל בתר מסורת היכא שאינו סותר, ודו"ק.

לפי"ז יבואר דלכן ניתן שכר זה לנשים, דהנה כאמור טעו בני"ש כשראו שעברו מ' ימים ומשה רבינו לא ירד, והנשים אמרו שלא שלמו מ' יום דיום שעלה לא היה לילו עמו ואינו בכלל החשבון, והוכיחו כך מהא דהאבות החמירו לשמור את השבת אע"פ שנצטוו דיום ולילה לא ישבותו, ועכצ"ל כמ"ש הפני"פ דבישראל היום הולך אחר הלילה, ואולם האנשים אמרו דמכך אין להוכיח דהיום הולך אחר הלילה, משום דאין הכרח לומר דהאבות שמרו שבת מטעם זה, די"ל דשמרו שבת ע"י שהלכו יותר מתחום שבת ע"י עירוב תחומין ובכך לא עברו על איסור שביתה.

אכן הנשים אמרו דרב"ז לא יתכן דהרי איסור תחומין אינו אלא מדרבנן, והוכיחו כך מהא דס"ל

תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעת השוה"ט ליל שב"ק פר' פינחס העעל"ט

ר"כ ע"א) אמרו הטעם ברמזי התורה והתורה"ק כפטיש יפוצץ סלע.

במדרש (במדב"ר כא, א) עה"פ לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום, בדין הוא שימול שכרו, והתמיה עולה ופורחת דהרי על כל המצוות נאמר דנאמן בעל מלאכתך שישלם שכר פעולתך, כבר רבו הפירושים בזה.

בתורה"ק (במדבר כה, יא-יד) וידבר ה' אל משה לאמר פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי, לכן אמר הנני נותן לו את בריתי שלום, והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על בני ישראל. ונכתב פינחס ביו"ד זעירא, ובזוה"ק (ח"ג, דף

הוציאו יש מאין. וז"ש תחת כל השמים רצ"ל תמורת מה שיש תחת כל השמים לי הוא, באופן כי אין לאדם קדימה על הקב"ה בשום אופן, ולכן שכר מצוה בה"ע ליכא שהרי כל מה שיעשה לא יספיק נגד מה שבראו הקב"ה.

והנה כתיב (דברים לג כז) מעונה אלקי קדם ומתחת זרועות עולם, ואמז"ל (חולין פ"ט ע"א) אמר ר' אבהו אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שמשים עצמו כמו שאינו, שנאמר ומתחת זרועות עולם, וכן אחז"ל (חולין דף פ"ט ע"א) בפסוק (איוב כו, ז) תולה ארץ על בלימה, דאין העולם עומד אלא על מי שמשים עצמו כמו שאינו, מעתה מי שהוא בשלימות העונה בשים עצמו כמו שאינו בעולם, שכל העולם עומד בגינו אז המצות אשר יעשה המה שפיר קודמים, דלא לומר עליו מי הקדימני דהרי כל העולם קיים בזכותו, והן הן דברי הנביא במה אקדם ה', רצה לומר בהיותי בערך מה, שהיא ענותנותו של משה שאמר ונחנו מה (שמות טו ז) שהיא כאלו אינו בעולם, אז בכך אקדם ה', ובכך ראוי בדין לקבל שכר, וממילא דמקבל שכר גם בהאי עלמא. (וראה ערכי נחל, פר' שופטים, סוף דרוש ד' שכתב ההעניו נוטל שכר בהאי עלמא יעו"ש).

ויש להביא עוד סמך לדב"ז, דהנה כתב הפרי מגדים (פתיחה כוללת ח"ד, אות ה') בטעם הדבר דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא, משום דהאדם כל זמן היותו בעוה"ז אינו בטוח שלא יחטא וכו', וכמ"ש (איוב טו, טו) הן בקדושו לא יאמין, ואיכא למיחש שמא יתקלקל, לכך אין ראוי לו לקבל שכר מצוה בעודו חי, דיש לחשוש שמא יהיה תוהה על הראשונות, וכל צדקותיו לא תזכרנה עוד, יעו"ש מה שביאר בזה לדרכו.

והנה הגהה"ק החיד"א זלה"ה (דבש לפי, מערכת ח, אות ח) בשם רבותינו כי בעניו אין יצר הרע שולט, יעו"ש, ועד"ז כתב החיד"א זלה"ה עוד (יוסף תהלות, פרק קלא) בשם הרב עיר וקדיש מהר"א הלוי ברוכים דמי שהוא עניו אין היצה"ר שולט בו, ומי שהוא עניו, אין יגע"ר שולט בו, היינו מה שנאמר (זכרי' ג, ב) יגע"ר ה' כך השמן וגו'. ומשו"ה דוד המלך ע"ה ביקש במזמור זה בסי' קל"א שהוא כמספר סמא"ל על ענוה, ואמר לא גבה לכי ולא רמו עיני ולא

ואפ"ל בזה עפימ"ש בייטב לב בריש פרשתן לפרש מה שפתח הכתוב וידבר ה' אל משה לאמר, ותו"ד עפי"ד המפו' (נועם מגדים, ריש פר' אמור) לפרש הפסוק (ויקרא כא, א) אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם וגו', ודקדקו בכפל הלשון 'אמור' ושוב 'ואמרת', וביאור הענין כי היה בכאן ב' הוראות, הראשון הוא להורות להכהנים שלא יתגאו לומר כי זכו לשרת בקודש מפאת מעלתם העצמו, שהרי תועבת ה' כל גבה לב (משלי טו, ה), על כן 'אמור אל הכהנים בני אהרן', כלומר שיאמר להם כי זכו לכהונה רק להיותם בני אהרן, וכדאיתא במדרש (ויק"ר כו, ו) מיראה שנתיירא אהרן זכה וניתנה לו פרשה זו (וכן הוא בוהר פר' אמור דף פ"ח ע"א), ואחר כך הורה עוד ואמרת אליהם לנפש לא יטמא וכו', עכ"ד הנועם מגדים. ועל דרך זה ביאר הייטב לב מ"ק בפרשתן, שעל כך היה הציווי לכל יתגאה פינחס בשמוע את דבר ה' מספר בשבחו ונותן לו שכרו, על כן פתח לומר וידבר ה' אל משה לאמר תחילה פינחס רצ"ל מעשי קנאתו של פנחס היה רק להיותו בן אלעזר בן אהרן הבהן דזכותם גרמה לו לזכות לעובדא דא אשר השיב את חמתו, ואחר כך לבן אמור הנני נותן לו וגו', אתוד"ק.

וי"ל דלזה נכתב פינחס ביו"ד זעירא, להורות על גודל ענותנותו שהיה בעיני עצמו השפל והגרוע ביותר מכל בני ישראל, וידע והכיר בנפשו כי כל מעשיו המה רק בזכות מעשה אבותיו הק', ובכח זה זכה לקנאות קנאת ה' צבאו"ת.

והנה ביישמח משה (פר' בראשית עה"פ ויאמר ה' לא ידון רוחי באדם) מבואר דמי שהוא עניו בדין הוא שיקבל שכרו גם בהאי עלמא, ותו"ד עפימ"ש בספר שבט מישראל (סי' ע"ח) לפרש הפסוק (מיכה ו, ו) במה אקדם ה' אכף לאלקי מרום, דהנה אי' במהר"ם אלשיך בפירושו על איוב וז"ל, המקרא (איוב מא ג) מי הקדימני ואשלם לו תחת כל השמים לי הוא, לפי שאמרו (ויק"ר פכ"ז ב') מי הקדים לעשות לפני מצוה טרם שאני משלם לו, עשה ציצית נתתי לו טלית, עשה מזוזה נתתי לו בית וכו'. והוסיף האלשיך שאפי' כל מה שיעשה כל ימי חייו אינו מספיק תמורת כל מה שנברא בעולם, ושישנו תחת השמים ושהקב"ה

מצוה, ולכן אין מגיע לו שכר עבור המצוה. אמנם כאשר מוכתה שאין יצר הרע שולט בו, שפיר ראוי הוא לקבל שכר מצוה גם בהאי עלמא.

זה שרמזו הכתוב דנכתב פינחס ביו"ד זעירא להורות על רוב ענוותנותו שתלה הכל בזכות אבות, באשר לכך בדין הוא שימול שכרו משלם אף בהאי עלמא, דכאמור העניו אין יצר הרע שולט בו, ושפיר ראוי הוא לקבל שכר מצוה גם בעלמא הדין, והבן.

הלכתי בגדלות ובנפלאות ממני, ומוסיף החיד"א מפומיה כי ענוה בגימטריא קל"א כי הענוה מבטלת הסט"א, יעו"ש.

ונמצא לפי זה שלעניו שפיר מגיע שכר מצוה בהאי עלמא, דכיון דכאמור טעמא דמילתא דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא, משום שעבירה מכבה מצוה (סוטה דף כ"א ע"א), וממילא יש לחוש שמא יעשה עבירה אחר המצוה שעשה ועבירה מכבה

תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעת השוה"ט דעתיקא קדישא פר' פינחס העעל"ט

דבא ס"ל דגם אם נתחייב חטאת או אשם מ"מ ע"י עסק בפרשת חטאת ועולה ואשם נפטר לגמרי, דלימוד דיני הקרבן נחשב בעדו כמי שהקריב הקרבן בפועל ממש יעו"ש.

ובכך יבואר דזה שאמר הכתוב צו את בני ישראל ואמרת אליהם היינו דהמצוה הלזו הוא מצוה תמידית מיד ולדורות, כי גם בזמן שלא יהיה בית המקדש בנוי בתפארתו, מכל מקום על ידי ואמרת אליהם על ידי האמירה כשיעסקו בהלכות הקרבן ייחשב בכל זמן את קרבני לחמי וגו'.

וי"ל דזה שרמזו חז"ל לדרוש מאה"כ אתה 'צוית' פקודיך דנאמר לשון צו בענין הקרבנות דהוא זירוז מיד ולדורות, אלא דהיאך יתקיים בזמן הזה ענין הקרבת הקרבנות, על זה אמר 'לשמור מאוד', דאחז"ל (תו"כ פר' סי' אמור כ"ב) ושמרת זה המשנה, והיינו שע"י השינון והלימוד בהלכות הקרבנות ייחשב כאילו הקריבו בפועל.

וי"ל עוד, דהנה ישנה עצה נוספת להשלים חיוב הקרבן גם בזמן הזה, בהא דאמרו חז"ל (סנהדרין דף מ"ג ע"ב) עה"פ (תהלים נא, יט) זבחי אלוקים רוח נשברה, בזמן שביהמ"ק קיים אדם מקריב עולה שכר עולה בידו מנחה שכר מנחה בידו, אבל מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולן, יעו"ש (וראה תנדב"א רבה, פרק י"ח).

והנה בכמה ספה"ק דתיבת מאוד רומז על ענוה ושפלות ע"ש שאמרו (אבות פ"ד מ"ד) מאד מאד הוי שפל

בתוה"ק בפרשתן (במדבר כח, א-ג) וידבר ה' אל משה לאמר, צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי במועדו, ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' שנים ליום עולה תמיד. ראוי לבאר כפל הלשון 'ואמרת אליהם' ושוב 'ואמרת להם', דמשמע שיש כאן שני אמירות.

ובמדרש (פסקת"ר, פרק טז, הובא בילק"ר) הה"ד (תהלים קיט, ד) אתה צוית פקודיך לשמור מאוד, ע"כ. ופליאה דעת להבין שייכות הפסוק לכאן.

ואפ"ל בזה דהנה יש לבאר מה שאמר הכתוב 'צו את בני ישראל, הלא אין צו אלא מיד ולדורות (קידושין דף כ"ט ע"א), שמשמעו תמיד בכל הדורות כולם יעשו כן, והרי בזמן הזה שאין לנו בית הבחירה ומזבח בעוה"ר אין אנו יכולים לקיים מצוה זו של הקרבת התמידין. וכן תמהו לבאר מה שנא' שנים ליום עולה תמיד, דכאמור בזמן הזה כאשר מפני חטאינו גלינו מארצנו ואין אנו יכולים לעלות ולהקריב קרבן התמיד במועדו, היאך יתקיים ציווי זה.

אכן מבואר כבר אמרו חז"ל (מנחות דף ק"י ע"א) אמר ר"ל מ"ד זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם, כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם, אמר רבא האי לעולה למנחה עולה ומנחה מיבע"ל אלא אמר רבא כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא חטאת ולא מנחה ולא אשם, ומבאר החיד"א בראש דוד (פר' צו, ד"ה א"נ אפשר)

וזה שהסמיכו לכאן הפסוק אתה 'צוית' פקודיך
 דנאמרה המצוה בלשון צו שיהא זירוז מיד ולדורות,
 והיאך יתקיים המצוה בזמן הזה, על זה אמר לשמור
 'מאוד', רומז על ענוה ושפלות שעל ידי הענוה
 ייחשב כאילו הקריב כל הקרבנות, והבן.

רוח (עין בת עין פר' וישלח עה"פ וירא יעקב מאד, שהגיע יעקב
 לבחינת יראה פנימית על ידי בחינת מאד מאד הוי שפל רוח),
 וי"ל הזה שרמזו במד' על מ"ש צו את בני ישראל וגו'
 דמורה שהוא מצוה תמידית, והיינו כי ע"י שפלות
 מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולן.

תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעת השוה"ט בעידן רעוא דרעוין פר' פינחס העעל"ט

'וירא' דלכאו' היה לו לומר ויקם פנחס בן אלעזר
 מתוך העדה וגו'.

ובגמ' סנהדרין (דף פ"ב ע"א) וירא פנחס בן אלעזר
 מה ראה אמר רב ראה מעשה ונוכר הלכה, אמר לו
 אחי אבי אבא לא כך לימדתני ברדתך מהר סיני
 הבעל ארמית קנאין פוגעין בו, אמר לו קריינא
 דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא, וראוי לבאר טעמו של
 דבר מה שנמנע משה רבינו מלפגוע בזמרי בן סלוא.

- העבר עיני מראות שווא -

ובפשטות אפ"ל עפ"י מה שביאר מרן הדברי חיים
 זי"ע דבר הכתוב (תהלים קיט, לו) העבר עיני מראות
 שוא, דלכאו' היה נכון לומר העבר שוא מנגד עיני,
 אלא הכוונה כי כאשר האדם מקדש ומטהר עצמו
 כדבעי, או אז עיניו לא יראו שום ראייה אסורה וגם
 אם יודמן לפניו דבר איסור אפי' בקרן זוית וכו' לא
 יראוה כלל, כי עיניו מזוככות לראות רק עיני קדושה
 בלבד, וכאשר כתב הרה"ק מקאמארנא זי"ע במגלת
 סתרים, "ומהיום ההוא עד היום הזה עשרים וחמש
 שנה לא הסתכלתי ולא ראיתי ראייה בעלמא צורה
 של אשת איש ויש לי שמירה מן השמים שלא תודמן
 אפילו במקרה", וכן ידוע מרבינו הקדוש מלובלין
 זי"ע ועוד צדיקים שלא ראו פני אשה, וזה שביקש
 דוד המלך העבר עיני מראות שוא, כלומר, דאפי'
 אם יהא לנגדי איזה דבר עבירה העבר עיני שלא
 אוכל לראותה כלל, עכד"ק.

וכענין זה נמי לא היו הצדיקים רואים כלל רעה
 בזולתם, אלא תמיד בכל דבר היו רואים רק אלוקות
 ובהי' טובה, כנודע בזה מאמר אור שבעת הימים
 הבעש"ט הק' זי"ע (עי' בני יששכר, מאמרי תשרי, מאמר

בתוה"ק בפרשתן (במדבר כה, י-יג) וידבר ה' אל
 משה לאמר, פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב
 את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם
 ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי, לכן אמור הנני
 נותן לו את בריתי שלום וגו'. וברש"י, לפי שהיו
 השבטים מבזים אותו הראיתם בן פוטי זה שפיטם
 אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט
 מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן.

ונתחבטו המפרשים להבין היאך יתכן כזאת
 שהיו מבזים אותו, הלא באותו זמן עמדו באסונם
 הגדול שבזה אחר זה נפלו חללים מתוכם ויהיו
 המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף, וכאשר קם
 וקינא לה' מיד נעצר המגיפה. אם כן ההגיון הישר
 היה שינשאוהו ויריעו לו על אשר הצילם ממות,
 ולא די שלא נהגו כך, אלא עוד היו מבזים אותו.
 וההכרח לומר שהם אמרו שכשם שאהרן הכהן
 עצר המגיפה במעשי הקטורת בלא שפיכות דם
 מישראל, כמו כן הו"ל לפינחס נכדו לעשות כן, לכן
 באו בטרונאי על שהרג נשיא שבט מישראל, ולא
 הלך בדרכי אביו אהרן. ואכן טעמא בעי מפני מה
 לא עשה כמעשה אהרן אלא בא כמעשה קנאות
 לפגוע בנשיא שבט מישראל.

גם יש להבין מהו התשובה בכך שיחסו אחר
 אהרן, וכי לא ידעו זאת לפני כן כי פינחס בן אלעזר
 בן אהרן הכהן הוא. הלא על אף ידיעת יחסו זה
 הם בחרו ליחסו אחר זקינו השני שפיטם עגלים
 לעבודה זרה.

לעיל בסו"פ בלק (במדבר כה, ז) וירא פנחס בן
 אלעזר ויקם מתוך העדה וגו', וראוי לבאר הלשון

ד, אות ו; בעש"ט עה"ת, פרשת בראשית, אות קכד-קל). וכאשר הביא מרן אאדמו"ר זצלה"ה (שפע חיים רעד"ר פר' מצורע, מאמר ב) שהגאון רבי מאיר אריק זצוק"ל אבד"ק טארנא הסמיך מקור לזה בדברי התוספתא (תוספתא, שבועות ג, ג) הרואה עוברי עבירה מתחייב לראות, הרואה עושי מצוה זכה לראות, זכה רואה רק בזכותו לא זכה רואה עליו חובו. והיינו כאמור, דהרשע רואה לנגד עיניו רק מעשי רשע, וזה הוי חובה לו, ומתחייב לראות, דמכיון שהוא עצמו אינו נקי מזה הפגם והחטא, לכן רואה בחסרונות זולתו, לא כן מי שזכה רואה עושי מצוה, ורואה רק במעלותיהן ובמצוותיהן של כלל ישראל, הרי דבר זה זכות הוא לו שאומר על כך זכה לראות, דכיון שהוא זכאי ואין בו פגם, לכך אינו רואה אצל זולתו שום פגם.

- בשהצדיק צריך לראות איזה דבר מסכנים זאת מן השמים ואינו מזיקן -

מאידיך כאשר בהכרח שהצדיק יראה באיזה דבר כדי לדון בה, אז אפי' רואה דבר פגום ופסול אין מזיק לו כלל, ועובדא הוה אצל הרה"ק משינאווא זי"ע (מובא בהקדמה לס' דרשות לחם שלמה להגה"ק משמלויא שסיפרו הגר"ד שלי"ס ראב"ד מונקאטש בעמח"ס אמרי דוד) שבהיותו בעיר למבערג הזמינו אחד מנכדי הדברי חיים שיעלה לביתו לסעודה ונענה לבקשתו, וכשעלה לבית פתחה אשת המארח את הדלת לקבל פני דודה והבחין הרה"ק כי לבשה פאה נכרית, אמר לה הרה"ק משינאווא בתמיה, היתכן דער טאטנס א קינד זאל גיין מיט א שייטל?, הלא אבי הק' אוסר זאת (שו"ת דברי חיים ח"ב, יור"ד סי' נט), והיא השיבה ואמרה "איך האב נישט געוויסט אז דער פעטער וועט קיין אויף ווייבער ... השיב לה הרה"ק על אתר ואמר הנה במשפטי הערכין נאמר במקדיש בהמה טמאה והעמיד את הבהמה לפני הכהן והעריך אותה (ויקרא כו, יא-יב), ולכאוף הלא איתא (קב הישר פ"ב, יסוד יוסף פ"ב) שראיית דבר טמא פוגם את הנפש ואם כן מדוע הצטרכו להביא הבהמה לפני הכהן דווקא, הלא טוב יותר לצוות שיביאו את הבהמה הטמאה לאיש פשוט סוחר בהמות כדי שלא יצטרך הכהן הצדיק להסתכל על בהמה טמאה, אלא שמע מינה

דאם צריך לפעמים להסתכל לצורך תיקון הנפש אינו מזיק כלל, וצריך אף הכהן והצדיק לרדת ממדרגותיו להסתכל בדבר טמא, והוסיף הרה"ק משינאווא לומר אליה אם תקבלי עליך מעתה שלא לילך עוד בפאה נכרית אכנס לביתך אך באם לאו אני הולך מכאן לדרכי, כמובן שעשתה כדבריו ואז נכנס הרה"ק משינאווא אל ביתה.

עד"ז יבואר מאה"כ 'וירא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן', רצ"ל דאותו צדיק קדוש בוודאי לא היה יכול לראות בעיניו איזה דבר שלא כהוגן, ומעולם לא ראה כלל דבר שאינו הגון ובפרט מעשה תועבה כזה, והנה לפתע ראה מאורע שפל זה, מתוך כך ידע והבין כי עליו מוטל הדבר לקנאות קנאת ה', על כן ויקח רומח בידו, ועשה את אשר מוטל עליו לעשות.

וזהו שאמר הכתוב וירא פנחס, וירא היינו לשון ראייה ולשון הבנה, וכדפי' רש"י בפסוק (בראשית יח, ב) וירא וירין לקראתם, שמזה הבין ורמזו כאן הכתוב שהיה פנחס תמה לעצמו היאך ראה מעשה תועבה זה, ומזה גופא הבין כי צריך הוא לקים לעשות מעשה. ועל זה אמרו חז"ל במתק לשונם ראה מעשה ומתוך כך שראה נזכר הלבנה, והיינו שהבין בדעתו שמכיון שראה מעשה זה, בוודאי שישנה סיבה לדבר, ומזה נזכר הלכה והלך וקינא את קנאת ה'. ואמנם פנחס כגודל ענוותנותו לא האמין בעצמו וחשד שמא נפל ממדרגתו ולכן ראה מה שראה, ועל כן רץ לשאול את משה רבנו כדת מה לעשות, והשיב לו משה רבינו ע"ה (סנהדרין שם) קריינא דאיגרתא איהו להוי פרוונקא, רצ"ל דבוודאי כן הוא הדבר דמכיון שהוא ראה מעשה זה הרי בכך סימן ברור ואות מובהק שהוא אשר נבחר מן השמים ועליו מוטל הדבר לעשותו.

ועתה מבואר בטו"ט כי לכן היו השבטים מבזין אותו כי היו מרננים אחריו לומר כי הלך הורזיר אצל העורב וכו', שהרי אם באמת אדם קדוש הוא לא היה רואה ומבחין כלל במעשה רשע, ונמצא שמה שהרג נשיא שבט הוא משום דחומר מגזע אותו פוטי וכו', על כן בא הכתוב ויחסו אחר אהרן, שלא יחשבו שע"י מבטו במעשה הרשע נגרם לו איזה פגם ח"ו, כי לא כן הדבר, אלא אדרבה מידתו היא כמידת זקנו

בשעה שחטא, אמנם אם תשתנה ההכנה תשתנה גם כן הגזרה ותתבטל מעמו, וכאשר יעמוד בתפילה לפני אבינו שבשמים ויתחנן אליו להעביר הגזירה מלפניו ומהרהר בתשובה וכו' או אז אינו אותו אדם שחטא וממילא מעבירין ממנו כל פשעיו ומתבטלת הגזירה כמאליו, עכתו"ד בעל העיקרים עי"ש.

ובספר תפוחי זהב לבעל טיב גיטין (דרוש ה) הביא דבריו, וז"ל, בעיקר יסוד התפילה הרצויה לפני ה' יתעלה הנה כבר עמדו על המחקר בזה גדולי המפורשים ז"ל, היות כי מחכמי הפילוסופיא נתנו תפילה כי לא תתכן התפילה והתחנונים לפני הא' יתעלה כי לא בן אדם הוא ויתנחם, ואיננו בעל שינוי מרצונו ע"י ריצויו ופיוס, כי כל אלה ממדות אנושים מוגבלים בדעותיהם ומרגע אל רגע ישתנו, לא כן הא' אשר רצונו וחפצו נצחי ואשר רצונו הסכימה לא תוסיף ולא תגרע כח בני אדם בתפילתם להפוך דברי אלקים חיים, ואמנם דעה זו הכוזבת היא נגד דת ויסוד תורתנו המקובלת לנו מדור דור, ומקרא מלא דיבר הכתוב (דברים ה, ח) ומי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו, ונתאמת הדבר גם במוחש כי התפילה רצויה ומקובלת בכל דור ודור, ומיסודי עיקרי האמונה שלו לכדו ראוי להתפלל ולא לזולתו. ונתעוררו חכמי ישראל לדחות טענת המתפלספים, ונחלקו למחלקותם בזה החכם המובהק בעל העיקרים ז"ל הוא אמר כי שרשי התפילה מיוסדים על יסוד הזה, יען כי מפי העליון לא יצאו הרעות, כי חפץ חסד הוא, וטוב ה' לכל, ומצדו לא יבצר כל ההשפעות הטובות, ובהמנע הטוב או בהגיע הרעה אל יושבי תבל בכללם או בפרטם עיקר המניעה מצד המקבל, כמו שאמר הכתוב מה יתאוונן אדם חי גבר על חטאיו, ועוונותיו המה המסכים המבדילים בינם לבין העושה טוב, לכן התפילה והתחנונים המה כי ישוב האדם מרעתו ויכין עצמו לקבל הטוב אשר כבר היה ראוי אליו, ואין זה שינוי ברצון הבורא.

וידמה זה ברדת המטר על הארץ אשר היא טובה כללית להשביע הארץ חציר לבהמה ועשב לעבודת האדם להוציא לחם מן הארץ, ואם אחד יעשה מסך גדול על שדהו אשר לא ירד עליו מטר השמים, הנה

אהרן כהנא קדישא וכשם שהכהן נצטווה להביט ולהעריך את הבהמה הטמאה ואין נגרם לו שום פגם, כמו"כ בפנחס שהורו לו כן מן השמים ובוודאי שלא גרם לו שום פגם, ומשמיא קא זכו ליה לפינחס לקנא קנאת ה' כדי להציל את בני ישראל.

* * *

- ביאור כח התפילה ענינה ומהותה -

עוד יתכן לבאר בזה בהקדם מ"ד עוד במדרש (במדב"ר כ, כה) עה"פ וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רומח בידו, זה שאמר הכתוב (משלי טו, יד) חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה וגו', משל למלך וכו' כך מי גרם להקב"ה שתשוב חמתו ולא נתכלו כל ישראל, הוי אמר זה פנחס, לקיים מה שנא' ואיש חכם יכפרנה, ויש להבין מה באו חז"ל ללמדנו בכך.

בבעה"ט הביא 'לכן אמור' ב' במסורה, חדא הכא לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום, ואידך (שמות ו, ו) לכן אמור לבני ישראל אני ה', ויל"ב מה מלמדינו המסורה בב' מקראות הללו.

ואפ"ל, דהנה איתא בספרי הקדמונים לבאר מהות וכח התפילה מהו, דהלא בוודאי אין שייך שום שינוי כלפי הבוכ"ע, דרק אצל אדם קרוץ מן האדמה שהוא בעל גבול שייך לומר שהיום חשב לעשות כן ולמחר נתיישב בדעתו כי לא טוב המעשה אשר חפץ לעשות, ומשנה דעתו לומר ולעשות כך וכך שונה ממה שדימה לעשות בתחילה, אכן אצל הבוכ"ע האין סוף ב"ה שמעיקרי האמונה הוא שלא שייך אצלו שום שינוי כי הוא למעלה מן הזמן ולמעלה מן המקום, ואם כן יש לבאר האידך ומהו כח התפילה.

בספר העיקרים שהיה מגדולי הקדמונים (מאמר רביעי, פרק יח) כתב כי כאשר יוצא הגזירה לפני המלך ודבר מלך שלטון להביא עליו צרה, אזי זאת הגזירה הוא לפי מה שהאדם נוהג עתה, שאם ח"ו חטא יחטא האדם כלפי בוראו אזי שוב יבוא אליו הגזירה כפי שנחתמה בשמי מעל, אמנם והיה אם שמוע ישמע ויבין כי מרד פשע וחטא כלפי בוראו וישוב בתשובה שלימה לפני בוראו, או אז שוב לא תבוא אליו הגזירה, כי כך היה רצון השי"ת מתחלה שיתקיים הגזירה בהיותו באותה מדרגה ומצב שהיה

הוא המונע עצמו משפע טוב ההיא, וכאשר ישוב אל לבו ויסיר המסך הגנה נפשו תשבע בטובה ההוא השופע וחסד האלקי הכללי, וכמו כן התפילה מקירות הלב ושוב מאון, והכל בבחירת האדם, אלה תורף דבריו של בעל ספר העיקרים.

וממשיך שם עוד בספר תפוחי זהב, כי בעל העקידה ז"ל האריך למעניתו וכתב כי ענין התפילה הוא ענין סגולי, להיות שינוי ברצון הבורא לקרב אשר היה רחוק מאתו, וכענין הקרבנות ושאר ענינים אלוקים אשר כן יסד המלך מלכו של עולם שישתנה לפי הכנת התפילה ועיתה הרצויה, וכמו שאמר הכתוב ואני תפלתי לך ה' עת רצון, המבואר כי התפילה בעצמה סגולית לכטל הרעה הגנור ולהשפיע טוב וחסד אשר לא היה ראוי זולת התפילה. והאריך בעל העקידה מאוד להסביר הענין בזה, ולחזקו בראיות מדברי חז"ל, דלכאורה מצינו בכמה מקומות שיתפלל האדם בעד רעהו, ועונה הקב"ה לקול קוראיו ומתרצה להם, ונרפא מכאוב חבירו, ואם התפילה הוא שמשתנה מהות האדם, אם כן האיד מועיל תפילת האחד על חבירו, וכן הביא שם עוד ראיות לחזק דבריו.

וכתב שם בתפוחי זהב כי בוודאי אלו ואלו דברי אלוקים חיים, ובוודאי שבכח התפילה להסיר המסך המבדיל בין האדם לאביו שבשמים, ויש בה כח עליון עד למאוד, וכדאיתא בזוה"ק שהתפילות עולים למעלה ונעשים עטרה לראש אלוקי צבאו'ת, ומוריד להאי עלמא רוב שפע ברכה והצלחה עד בלי די, אכן לזאת צריכים גם להתפלל בכונה הרצויה והראויה, ואז יזכה לשפע רב בעבור התפילה, וב' עניני התפילה תלויים זה בזה כאחד, יעו"ש עוד באריכות.

עפי"ז אמרתי מכבר לבאר אמז"ל (יבמות דף ק"ה ע"ב) ר' חייא ור' שמעון בר רבי הוו יתבי, פתח חד מינייהו ואמר המתפלל צריך שיתן עיניו למטה, שנאמר (מלכים א-ט, ג) והיו עיני ולבי שם כל הימים, וחד אמר עיניו למעלה שנאמר (איכה ג, מא) נשא לבבנו אל כפים, אדהכי אתא ר' ישמעאל בר' יוסי לגבייהו אמר להו במאי עסקיתו אמרו ליה בתפלה, אמר להו כך אמר אבא המתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולבו למעלה כדי שיתקיימו שני מקראות

הללו, ע"כ. ולהנ"ל י"ל שנחלקו בענין זה, אם ענין התפילה הוא שעצם מה שמתפלל האדם פועל שינוי בהאדם וכמאמר בעל העיקרים ולכן אין הגזירה באה עליו יותר, או שענין התפילה הוא שכאשר חוטא נעשה מסך המבדיל בינו לבין אביו שבשמים וכאשר שב ומתפלל הוי כענין סגולי ופועל פעולתו אמת וממתיק את הדינים ומסלקים את המקטרגים ממנו. אכן כאמור כל זה הוא רק כאשר מתפלל בכונה הראויה ביחודא שלים, שאז הוא פועל שיהא השינוי גם בשמי מרום בעולם האמת. ועל זה בא רבי ישמעאל ואמר להם ששני הדרכים אמת, וכאמור מבעל התפוחי זהב.

- הנהגת הבריאה עפ"י צירופי אותיות התורה -
ובעומק הענין אפ"ל, עפ"י יסוד ושורש שהוזכר ונשנה רבות בספרי תלמידי הבעש"ט הק', ובספה"ק דגל מחנה אפרים האריך בזה (פר' בא ד"ה או יאמר החדש) דקוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא (זוה"ק בהקדמה דף ה' ע"א; תרומה דף קס"א ע"א) וכיון שכל הבריאה באורייתא תליא, על כן בכח לימוד התורה לשדד את מערכת הטבע ולשנות את הבריאה כולו. כי כשם שבריאת העולם היה ע"י אותיות התורה, כאז כן עתה באים כל הצינורות השפע ע"י אותיות התורה.

ובספה"ק תולדות יעקב יוסף (פר' נה, אות ג; פר' בא, אות ט') הביא ממורו ורבו אור שבעת הימים הבעש"ט הק' זי"ע, לבאר קו' הרמב"ן איך אפשר להיות שינוי גזירת עליון בכח התפלה, וביאר כי הגזירה הוא אותיות, ויכול השליח לעשות צירוף אחר מאותיות אלו ממש. והיינו שהגזירה נקבע באופן כללי ולא ע"י סדר, כי אם בצירופי אותיות שונים, וכשהאדם מתפלל מקירות לבו ושופך כמים לבו נוכח פני ה' אז נתהפך הצירוף לטוב לו כל הימים, יעו"ש.

ובפר' אמור כתב עוד הדגל מחנה אפרים (עה"פ אמור אל הכהנים) בשם זקנו מורו ורבו אור שבעת הימים הבעש"ט הק' זי"ע, לבאר הפסוק 'חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה', שאם יוצאת גזירה דחוקה מלפני הבוכ"ע, לגזר דין או פורעניות רח"ל, אזי האיש הצדיק והחכם יכול להמתיקה ע"י שמצרף

הבריאה, כי התורה נדרשת ב"ג מדות, במקרא ובמסורת, ובחילופי אותיות, וע"ד מה שדרשו חז"ל (ראש השנה דף כ"ד ע"א) אל תקרי אותם אלא אתם, ועוד כיוצ"ב, וכן מצינו בחז"ל (יומא דף מ"ח ע"א; ב"ב דף קי"א ע"ב, ועוד) שגורעין ומוסיפין ודורשין, וכן הלאה. ועל כן בכח התורה להפוך ולשנות את סדר האותיות וכזה משנים כל סדר המזלות לטוב.

על דרך זה פירשו (אמרי נועם, פר' בראשית, ד"ה לחבר לעיני כל ישראל; קרן ישועה, מאמרי תשרי, מאמר ז', אות ג' בשם המגיד מקאזניץ זי"ע) הכתוב (תהלים לג, יח) 'הנה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו, להציל ממות נפשם ולחיותם ברעב', שאם ח"ו נגזרה גזירת מות על איש יהודי אזי מהפכים הגזירה ע"י שמכניסים את האות ע' בתיבת מות ונהפכת ל'מעות', היינו בכח הצדקה ממשיכים עליו חיות. וזהו הנה עי"ן ה' אל יראיו, שהקב"ה נותן להם אות עי"ן, ובכח זה הם ממשיכים להציל ממות נפשם, היינו לבטל תיבת מות, מתוך שפועלים לחיותם ברעב, רצ"ל שעושים ממות מעות וממילא נתבטל הרעב, עיי"ש דבה"ק.

ואפשר דזה שרמו החכם מכל אדם במאמרו (קהלת ב, יד) החכם עיניו בראשו, היינו שהחכם הוא יודע ליטול ולהכניס אות עי"ן וכל כיוצ"ב, ובכך להמתיק הצירוף היורד, ולהשפיע אך רחמים וחסדים.

ויש לרמו בפסוק (ישעי' נב, כא) ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימוש מפך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם. רצ"ל ואני זאת בריתי את"ם רמו למה שיש כח ביד חכמי התורה לפרש ולדרוש הכתובים, ע"ד אמז"ל אל תקרי אותם אלא אתם, וכמו כן רוח"י קאי על הנקודות והטעמים כמ"ש הדגל מחנ"א, אשר עליך רצ"ל יבוא וישתנה על ידך כפי שיבאר אותם האדם, שבכוחו ליקח את ודברי רומז למדת הדין דברים הקשים כגידין, ועל ידי אשר שמתי בפיך יוכל לשנות הצירוף ולהמתיק מרעה לטובה.

עפי"ז אמרתי מכבר לבאר ניעוץ וסיוע התורה לתחילתה, שבסיום התורה נאמר (דברים לד, יב) ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה "לעיני כל ישראל כלומר שע"י האות עי"ן השפיע שפע חיים ורחמים וחסדים על בני ישראל. ורמו עוד

ומהפך האותיות של הגזירה, וכגון אם נגזרה צר"ה, הם מהפכים האותיות לצה"ר דהיינו אור, ומנג"ע הם מהפכים לענ"ג, וממ"ת הם מהפכים לת"ם, וכן רבים. כי מפי הקב"ה יוצאים אותיות להנהגת העולם ושם במוצאן בעולמות העליונים אין להם סדר מסוים, אלא הם מעורבבים בלא שום סדר וחילוק, ורק כשהם משתלשלים ויורדים למטה, מקבלים האותיות צירוף לפי המקבלים לטב ולמוטב ח"ו. וכשיש צדיק שהוא חכם בעולם ויודע האותיות שיצאו מפי הקב"ה אע"פ שהם מצטרפים שלא לטובה, יוכל להפך הצירופים על ידי חכמתו ותפלתו, כנ"ל, וזהו איש חכם יכפרנה שצריך חכמה מיוחדת שיודע לקרוא האותיות לטובה.

ובזה פי' שם הפסוק (תהלים יב, ז) אמרות ה' אמרות טהורות, כי כאמור מפי עליון לא תצא הרעות וגו', ואף על פי שלפי המקבלים הם מצטרפים בצירופים לא טובים, מכל מקום החכם יכול להפך הדבר. וזהו כסף צרוף היינו האותיות כוספים ומתאווים לצירופים טובים כאשר יצאו מעולמות החיים והטובים, כי כל דבר מתאוה לשורשו וכו'.

וזהו שאמרו חז"ל במדרש (ויק"ר כו, א) עה"פ (תהלים יב, ז) אמור אל הכהנים וגו' הה"ד אמרות ה' אמרות טהורות וכו', דהנה ידוע כי באותיות יש בחינת נפש רוח נשמה, והיינו האותיות הם הנפש, והנקודות והטעמים הם בחינת רוח ונשמה, וזהו שרימזה כאן התורה הקדושה אשר דרכיה דרכי נועם הדרך אשר יעשה האדם וחי בהם, ואמר אמור אל הכהנים היינו החכמים העובדים את ה' לנפש לא יטמא בעמיו, היינו שלא יניחו להיות מצטרפים האותיות שהם בחינת נפש כפי המון עם המקבלים אותם בצירופים לא טובים, רק בידם מסורים הדברים לצרפם וליחדם בשרשיהם העליונים ולהפך אותם מרעה לטובה ומנגע לענג, וזהו שבא המדרש לפרש ולבאר ענין זה המרמוז בפסוק והסמך הכתוב אמרות ה' אמרות טהורות וגו', שמזה נבין גם הרמוז הרמוז בפסוק אמור אל הכהנים לנפש לא יטמא בעמיו, אתוד"ק עיי"ש.

כח זה נמסר ביד הצדיקים בזכות לימוד התורה, שבכוחה יש ביד האדם לשנות את כל סדרי

זאת תהיה תורת המסורה, לכן אמור הנני נותן לו את 'בריתי' שלום, רמז למה שנאמר 'ואני זאת בריתי אמר ה' רוחי אשר עלך' וגו', שרמזו כאן שיש כח ביד האדם להפך צירופי האותיות כרצונו, וכמו כן אמור הנני נותן את בריתי שלום, ווא"ו דשלום קטיעא (קידושין דף ס"ו ע"ב), לרמז על בחי' ההמתקה בצירופי האותיות, שניתן להפך וא"ו ליו"ד וכן כל כיוצא"ב. וזה שהסמיך ואמר לכן אמור לבני ישראל אני ה', רצ"ל שבידי בני הכח להמשיך היאך יהיו דבר ה', כי בידם לצרף את סדר האותיות ועי"ז להפוך את מאמר השי"ת לטובה ולברכה.

ואפ"ל דלכן קורין פרשת פינחס בתחילת ימי בין המצרים, כי הנה מיתאמרי בשם הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע שהצדיקים טוענים ואומרים כלפי הקב"ה אבא כך כתוב בתורה, ואלמלא זאת יקשה איך הקב"ה גוזר וצדיק מבטל, הלא אסור לכן לומר לאב לבטל דברו, אבל מותר לומר לו אבא כך כתוב בתורה (קידושין לב, א), וכן הצדיקים הם רק רואים ומביטים באותיות שירדו למטה ומשנים הצירוף ואומרים אבא כך כתוב בתורה, ולא כמו שירד מתחילה, ובוה הם ממתיקים הדינים. והנה פינחס הוא אליהו (רש"י בבא מציעא דף פ"ב ע"ב) אשר הוכטח לו 'הנני נותן לו את בריתי שלום', ובתרגום יוב"ע ואעבדיניה מלאך קיים וייחי לעלמא למבשרא גאולתא בסוף יומיא, שפינחס יהיה למלאך קיימא לבשר לנו הגאולה בקץ הימין, ובכח זה אנו מבקשים מהקב"ה שכבר יקיים את אשר נאמר בתורה לפינחס 'הנני נותן לו את בריתי שלום', שהוא יבשר הגאולה, ובאתערותא דלתתא יתעורר אתערותא דלעילא להשמיע לנו קול מבשר ואומר במהרה.

ומצינו במדרש (עי' פרדר"א, פרק כה; וראה זוה"ק ח"ב, פר' תשא דף ק"צ ע"א) שאליהו הנביא משתתף בכל ברית, ורביה"ק מוהרצ"א זי"ע בספרו הק' אגרא דפרקא (אות קמו; וראה עוד בני יששכר מאמרי תשרי מאמר ד', אות ו') בשם הרה"ק מקארלין זי"ע שבביאת אליהו נמחלים העוונות של כל המשתתפים, יעו"ש, ואפשר דאין הכוונה רק לברית מילה שהוא ביום השמיני, אלא גם בכל עת שמפיל האדם תחינתו ובקשתו 'מול את לבבינו לאהבה את שמך כמה

בוה 'לעיני כל ישראל' דהנה על התורה"ק כתיב (משלי, ה, כה) עיניך לנוכח יביטו ועפעפיך יישירו נגדך, וזה רמזו כאן שבכוח חכמי התורה לשלוט על האות עי"ן, להציל ממות ולהחיות ברעב. ובוה נעוץ סוף התורה לתחילתה, בראשית ברא אלוקים, שהוא נוטריקון ב' ראשית (אוה"ח הק', בראשית, א, א), ורמזו לתורה שבכתב ולתורה שבעל פה, שכשם שהתורה שבעל פה מפרשת את התורה שבכתב, כן יש כוח ביד חכמי התורה לפרש ולשנות הגזירות ולהפוך אותם לחן ולחסד ולרחמים. וגם להפך בחי' אלוקים שהוא מורה על מדת הדין לרחמים וחסדים.

- ביאור מקראי הקודש ע"ד הנ"ל -

מעתי יבואר היטב מאמר המדרש שהסמיכו לכאן הפסוק 'חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה', דכאמור פסוק זה מורה על עבודת הצדיקים להמתיק הדינים ולבטל הגזירות על ידי שינוי צירופי האותיות וכו', וע"כ כיון שביקשו השבטים לבנות את פינחס לומר דמאחר והוא בן פוטי בוודאי אין זה בידו לשנות צירופי האותיות, על זה העידה תורה ואמרה וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו, ובספה"ק מגלה עמוקות בפרשתו, ויקח רמח בידו הם רמ"ח תיבות של קריאת שמע, יעו"ש. נמצא דאף דהתיבות היו 'רמח' ופירושו חרב, היפך פינחס צירופי האותיות ורמזו בוה על מצות קריאת שמע שהוא במסירות נפש, ועל ידי כן המתיק הדינים.

לכן בא הכתוב ויחסו אחר אהרן, דכאהרן כהנא קדישא נאמר (מלאכי ב, ז) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו, והיינו שהיה בפיו מהפך ומסדר צירופי האותיות להמתיק הדינים, ובכך אף המשיך להם לישראל פרנסה בריוח וכפרה על כל מעשיהם, וע"ד מה שאמרו חז"ל (כתובות דף י' ע"ב) א"ר אלעזר מזבח מזיח ומזיין מחבב מכפר, מזיח גזירות ומכפר עוונות, יעו"ש. וכל זאת על ידי ובכח מה שתורה יבקשו מפיהו, היינו שבכח התורה הק' יש בו הכח של 'חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה'. ובמה שיחסו הכתוב אחר אהרן גילה בכך כי אף פינחס היה בו כח זה להמתיק הדינים ע"י שינוי צירופי האותיות וכנ"ל.

יעזור השי"ת וירחם ציון כי בא מועד, ויתהפכו הימים הללו לטובה ולברכה, למועדים ולזמנים כנודע מספה"ק, וירומם השי"ת הימים הנפולים להיותם ימי ששון ושמחה, ישועה ונחמה, ונגאל בגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

שנא' (דברים ל, ו) ומל' ה' אלוקיך את לבבך ואת לבב זרעך' וגו', הרי שאז שולח לנו הקב"ה את אליהו הנביא והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם (מלאכי ג, כד), והוא יזריח ויעורר בקרב עם בני ישראל רוח טהרה ותשובה לשוב אליו באמת.

יום שני פר' פינחס י"ד תמוז

לפנה"צ הגיע מרן שליט"א לירושלים עיה"ק לניחום אבלים אצל האחים הרה"ג רבי יעקב יוסף וירצברגר שליט"א מבארדיטשוב ירושלים, ואחיו הרה"ח ר' יצחק הי"ו מירושלים, ודודם הרה"ח ר' הלל וירצברגר הי"ו מירושלים, היושבים שבעה על פטירת אביהם - אחיו הרה"ח ר' אברהם אפרים ז"ל, מרן שליט"א ניחמם בדברי תנחומים, ונביא כאן מתוכן השיחה:

בני המשפחה: הוא אושפז בבית החולים בחג השבועות, והמילים האחרונות שלו היו של קידוש של יום טוב שבועות.

הוא 'חי' עם שבת... בכל שבוע היה נפרד משבת עם כזה שמחה, ומלווה מלכה וכו'... בשנתיים האחרונות כשהיה מדבר עמי בטלפון באמצע השבוע היה אומר לי, אם לא אזכה לדבר עמך עד שבת, מאחל אני לך שיהיה גוט שבת'.

מרן שליט"א: מתי הגיע לארץ ישראל?

בני המשפחה: בשנת תשי"א. משנת תש"ה עד תשי"א התגורר בקלויזנבורג.

מרן שליט"א: הרשו לצאת אז?

בני המשפחה: היה תקופה שהיו יכולים לברוח וברחו אז אלפי יהודים.

בני המשפחה: מבית אבותיו היו חסידי דעעש.

זקננו הגה"צ רבי יצחק ווערצבערגער זצ"ל הדיין מדעעש, היה מחשובי חסידי מרן הדברי חיים זי"ע, ועמו היה העובדא שמרן הדברי חיים אמר לו לילך אל הרה"ק רבי מענדלי מדעעש זי"ע בעל "מעגלי צדק", ושאם ילך בדרך מסויימת לא יהא בזה יותר מתחום שבת.

[תוכן העובדא הוא, שפעם שאל אותו מרן הדברי חיים אם הוא הולך לפעמים לשבת אל הרה"ק רבי מענדלי מדעעש זי"ע שהתגורר אז באורי שאר, והלה השיב שלא עלתה על דעתו ללכת אליו, והצטדק שאינו יודע אם מקום מושבו הוא עוד בתוך תחום שבת מעירו. השיבו מרן הדברי חיים: אני סבור שבדרך פלוני למטה מן ההר וכו' אפשר ללכת בשבת, וזה עדיין בתוך תחום שבת. הלה עמד משתומם היאך מרן הדברי חיים מורה לו בדיוק איך ללכת בעירו הוא.

כשחזר לביתו נתיישב בדעתו ללכת בערב ש"ק באותו דרך שהורה לו מרן הדברי חיים כדי למדוד אם אכן מותר ללכת בדרך זו בשבת. כך הלך פסיעה אחר פסיעה למדוד את התחום, ואכן הסתיים התחום

בסמוך לביתו של רבי מענדלי באורי שאר... חשב הדיין שאם הוא כבר נמצא כאן אזי יכנס כבר אל רבי מענדלי, ובעמדו בפתח הבית ראה איך שרבי מענדלי עומד לפני גמרא פתוחה, מחזיק את שני ילדיו הקטנים בידו ומתנועע ולומד בקול, והרבנית גוחנת על הרצפה ומיישרת בידיה את עפר הקרקע (כמנהג הימים ההם). כך עמד שם והתבונן ברבי מענדלי זמן ארוך, עד שהבחין בו רבי מענדלי. משהבחין בו, ניגש אליו ואמר לו שלום עליכם מה אתם עושים כאן, אולי באתם למדוד את התחום שבת עד לכאן... שאל הדיין בפליאה מנין הרבי יודע את סיבת בואי לכאן, וענהו רבי מענדלי: יהודי שאינו חושב מחשבות זרות וכל מעייניו שקועים רק בתורה, אזי כשנופל לו איזה דבר ברעיונו יודע הוא שמסתמא כן הוא...]

מרן שליט"א: מרן אאדמו"ר זי"ע גם היה מספר זאת. **בני המשפחה:** בדעעש יש ב' אוהלים, אחד של האדמוורי"ם לבית דעעש ואחד של הדיינים, וזקננו טמון שם. הוא היה דיין שם מ"ז שנים, וכאמור שהיה נוסע לצאנז ואח"כ נסע אל הרה"ק משינאווא.

שנה אחת כשנסע לשינאווא על חג השבועות עמד במוצאי החג יחד עם קהל החסידים כדי ליטול ממנו ברכת פרידה, אבל לא היו יכולים להיכנס עד שעה מאוחרת. סמוך לעלות השחר יצא הרה"ק משינאווא לרגע מחדרו, ניגש לעבר הגבאי וביקש ממנו לכתוב ב"קוויטל" את שמו "יחזקאל שרגא בן מרים". לאחר מכן פנה לזקננו רבי יצחק ומסר לו את הקוויטל, באומרו: הנה אני צריך להתפלל עבור כל הקהל הקדוש הזה, ולכן אבקשך שאתה תזכור אותי...

אבינו ז"ל הקפיד תמיד להיות מהעשרה הראשונים בבית המדרש, עוד לפני התפילה. מעודי אני זוכר שראיתי אותו במיטה בבוקר, אפילו כשהיה הולך לישון מאד מאוחר. והיה מספר שבתור ילד היה הולך עם עששית לחיידר...

הוא סיפר שלהוריו לא היה כסף לשלם עבור 'חזר בחור', ולכן היה צריך לחטוב עצים בבוקר שיהיה לו לשלם לבחור שילמד אתו...

בצעירותו כבר ידע בע"פ פרק במה מדליקין, וזה היה התנאי שיוכל לחזור הביתה פעם בחצי שנה...

הוא הכניס הרבה מושגים בעולם הכשרות, בפרט במפעלים. הוא היה הראש של ועד הכשרות של

היה לו חברותא כל ליל שישי על מדרש רבה. הוא עוד היה בעל תפילה עד לשנים האחרונות בבארדיטשוב בימים הנוראים.
וקם מרן שליט"א ואמר המקום ינחם וכו'.

אח"כ הגיע מרן שליט"א לבנין בית מדרשנו הגדול בירושלים עיה"ק, ונכנס מרן שליט"א להיכל הכולל, והביע קורת רוחו המרובה מקול התורה המהדהד בקול רמה.

בערב סידר מרן שליט"א חופה וקידושין אצל החתן החבר ישראל נ"י בן הרה"ח ר' יעקב שטמר מאלעד (ב"ר שלום מפעיה"ק), ע"ב הרה"ח ר' יצחק יהודה הרשקוביץ מפעיה"ק (ב"ר משה מלונדון, וח"ר יחזקאל עזריאל מרמורשטיין מפעיה"ק).

יום שלישי פר' פינחס ט"ו תמוז

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א להבחור הבר מצוה מיכאל נ"י בן הרה"ח ר' שרגא שר מפעיה"ק (בן נזר העסקנים הרה"ח ר' יעקב שמעון מפעיה"ק).

היום שיגר מרן שליט"א מכתב תנחומין להגאון הגדול רבי מרדכי גרוס שליט"א גאב"ד חניכי הישיבות, היושב שבעה על פטירת אמו ע"ה, וזהו תוכן מכתב הקודש:

בעה"י, ט"ו בתמוז תשפ"ג לפ"ק

ה' שובן רומה, יעורר ישני אדמה, ויחיש יום נחמה, בנאולה השלימה, למעלת כבוד תורתו הרמה, האי גברא רבא ויקירא, רב נהורא, ידידנו הנכבד מאד נעלה, נודע לשם ולתהלה, בקרב עם סגולה, הגאון הגדול מוהר"ר מרדכי גרוס שליט"א - גאב"ד חניכי הישיבות

משתתף אני בצערך הגדול בשבתו בעמק הבכא על פטירתה בשם טוב וכשיבה טובה של אמו הרבנית הצדיקת החשובה ע"ה, ששמה הטוב הולך לפניך בתפילותיה הזכות ובמעשי החסד המופלאים. תנצב"ה. יה"ר שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולכם ובגבול כל אחבנ"י, והמקום ינחם את מעכ"ת שליט"א בתוך שאר אבלי ציון וירושלים שיקויים מהרה דברי הנביאים, כאיש אשר אמו תנחמונו כן אנכי אנחמכם ובירושלים תנחמו, והפכתי אבלם לששון ונחמתים ושמתים מיגונם, ולא תוסיפו לדאבה עוד, ומעתה ועד עולם אך ששון ושמחה תשיגו ונסו יגון ואנחה, אכיה"ר.

חי"ק

העדה החרדית בשמיטה, וראו שהוא מוצלח וביקשו ממנו להישאר, ואז התחיל לעשות עוד ועוד.
היה לו כאן מטפל צמוד, ולפני כחודשיים כשעליתי אליו להניח לו תפילין, ראיתי שהוא יושב כפוף לגמרי, והמטפל אומר לי שהוא לא רוצה להסתכל עליו... ניגשתי אליו והוא אמר לי, יש כאן אשה, תשלח אותה מכאן... כי הבחין שהיה על אצבעו טבעת... גם במקום שהלך לעבוד היה מתנה מראש שלא יהיו שם נשים עובדות.

אבינו סיפר, שכאשר הגיע כ"ק האדמו"ר ממחננובקה זצ"ל לארץ ישראל, היה בעירום ובחוסר כל, ולאבינו היה סכום כסף בשביל לקנות דירה לעצמו, והלך לבנק והוציא את כל כספו ומסר להאדמו"ר ממחננובקה...

מרן שליט"א: הוא הכירו?

בני המשפחה: לא, הוא רק שמע שהגיע 'ערליכע איד'... בני המשפחה: אבינו שימש את מרן זי"ע כשהגיע לא"י, ונסע עמו למקומות הקדושים. הוא זכר כאשר מרן זי"ע כתב אז מכתב לארה"ב אל מרן שליט"א, שהיה אז ילד צעיר.

[וזל"ק: ב"ה, טבריא, תשט"ו. כבוד בני היקר צבי אלימלך שיחי'. איך האב גיהערט אז דו האסט זעהר חשק צי פאהרען קיין ארץ ישראל. און באמת האסטו צי וואס חשק צי האבען. דאס וואס ארץ ישראל איז, איז נישט מעגליך צי וויסען נאר ווען מען איז אזויא ריין פין עבירות ווי דו, וייל דו קאנסט שפירען קדושת הארץ. ה' יברכך לראות תמיד בטוב ירושלים. ובתרגום ללשון הקודש: שמעתי שיש לך חשק גדול לנסוע לארץ ישראל. ובאמת יש לך בשביל מה לחשוק, כי מהותה של ארץ ישראל אי אפשר לדעת אלא כאשר נקיים מעבירות כמוך, לפי שאתה יכול להרגיש קדושת הארץ. ה' יברכך לראות תמיד בטוב ירושלים].

בני המשפחה: הכל היה מברך מתוך הסידור, והיה לו מונח על השלחן טבלא של בורא נפשות ועל המחיה, וכל הברכות. וכן בחזרת הש"ץ היה מקפיד להסתכל בסידור. גיסם: היה איזה אברך שהיה צריך לקנות דירה, ואני הייתי השליח שלו לבקש ממנו, ורשם לו שלוש צ'קים של שלושים אלף ש"ח כל אחד, ושום אדם לא ידע מזה... בני המשפחה: פעם נכנס אליו מנהל של חיידר בער"פ, ואמר לו שאין לו לשלם את המשכורות למלמדים, ורשם לו תיכף צ'יק של עשרים אלף דולר למול עיני...

הוא היה נותן הרבה. פעם רצה אחד לדבר אתו, ואמר שאינו רוצה משום שאם ישמע ירצה לתת סכום כסף גדול, ואין לו עכשיו... והכל היה בהצנע לכת.

מרן שליט"א: כאן לא צריכים לדעת... בשמים יודעים הכל... שמעתי פעם ממרן אדמו"ר זי"ע, אם ידעו אנשים מה מפסידים מפרסום בעוה"ז, היו עושים הכל בסוד... האנשים האלו לוקחים הכל בשלימות.

בני המשפחה: הוא היה שולח מאכלי שבת להרבה משפחות. בער"ש לאחר חצות לא היה עושה מלאכה.

הטומאה המבקשים להכשיל את ישראל קדושים. סמך לדבר מדברי הש"ך (יור"ד הל' רבית סי' קנט) שמביא שם בדין מומר אי הוי כגוי בין להקל בין להחמיר או רק להחמיר, ובתו"ד דאם לא יצא מן הכלל יש להחמיר טפי ממומר שיצא מהכלל, ואם דר בין ישראל הוי כישראל ולא הוי כגוי להקל עליו, ואם דר בין עכו"ם ויצא מן הכלל חשיב כגוי בין לקולא בין לחומרא. וביאור הדברים, דהנה מצינו כי לפעמים חס הקב"ה על האדם בזכות זרעו, והנה מצינו בבית יוסף (יורה דעה, סי' רסז) ישראל שחטא ועשה תשובה לכו"ע משורת הדין א"צ טבילה וכו', ואעפ"כ טובל משום מעלה, ורק משום מנהג טובלים אך מדינא לא, והטעם דכיון דשמא יצא ממנו זרע מעליא הוי ישראל גמור בזכות זרעו, אבל זה רק כשדר בין קיבוץ יהודים שאז יכול לצאת ממנו זרע מעליא, משא"כ כשדר בין גויים ודאי שלא יצא ממנו זרע מעליא, וכלשון הב"ח (סי' קנט) שכתב שבמומרין היוצאים מן הכלל ונטמעו בין העכו"ם לא אמרינן דילמא נפיק מיניה זרעא מעליא והוי כגוי בין להקל בין להחמיר ומותר להלוותו בריבית, עיי"ש.

ועכ"פ למדנו שכל זמן שהאדם נמצא בתוך חבורה ואיגוד, הרי שבקל יותר שלא יכשל ויפול לגמרי, וזה גופא יסייע בעדו להתחזק לעמוד איתן כנגד היצר הרע ולשוב למוטב.

בתוך הדברים גם עורר מרן שליט"א על ההיזק הגדול שבשמו יקרא 'בין הזמנים', באשר הנחש מצוי בין הגדרות ובזמנים אלו נכשלים הרבה. כן היה אצל מרן אאדמו"ר זי"ע אשר שם בין הזמנים לא נזכר ולא נפקד, ולא נסעו הבחורים לביתם עד ערב פסח ממש כנודע. אחר שעה ארוכה האציל מרן שליט"א מברכות קדשו להנהלה וחברי צוות הפיקוח להצלחה וסייעתא דשמיא בשליחות הקודש שהמה עושים. ועברו להתברך אצל מרן שליט"א כל אחד ביחידות.

יום חמישי פר' פינחס 'צום שבעה עשר בתמוז'

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה נפתלי צבי נ"י בן הרה"ח ר' נחמן ויינברגר גבאי בית מדרשנו בשכונת האתרוג בביתר עילית (ב"ר משה מאיר מב"ב), ולהבחור הבר מצוה מנחם מענדל נ"י בן הרב מאיר וינגרטן מביתר עילית מטובי סופרי המלך (בן הג"ר משה שליט"א מב"ב).

לפני תפילת ערבית הדליק מרן שליט"א ב' נרות לרגל יומא דהילולא של זקה"ק מטאלטשאווא זי"ע. אחר מעריב נכנס מרן שליט"א לביתו לאויספאסטין.

יום שישי פר' פינחס ח"י תמוז

לפני תפילת שחרית הדליק מרן שליט"א ב' נרות לרגל יומא דהילולא של זקה"ק מטאלטשאווא זי"ע.

היום שיגר מרן שליט"א מכתב קודש לאנשי שלומינו תושבי העיר חיפה, לרגל פתיחת בית

בערב סידר מרן שליט"א חופה וקידושין אצל החתן מורינו יקותיאל יהודה נ"י בן הרה"ח ר' ישע' פריזנט מאלעד, ע"ב הרה"ח ר' משה אברהם גלנץ מירושלים (בן הג"ר יהודה צבי שליט"א רב ביהמ"ד אמרי דבש בנתניה). אחר תפילת ערבית נסע מרן שליט"א למעון הקודש בקיסריה.

יום רביעי פר' פינחס ט"ז תמוז

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה אלעזר נ"י בן הר"ר ראובן יואל לנדאו מאלעד (בהג"ר משה גדליה שליט"א רב ביהמ"ד ישמח משה בנתניה).

בצהרים נכנסו לקו"פ משלחת מהנהלת רשת מעיין החינוך התורני - 'בני יוסף', שע"י תנועת ש"ס, ומפקחי התתי"ם של עשרות עשרות תלמודי התורה בכל ערי ארצנו הקדושה, הנהים לאור הדרכתו של המחולל והמייסד, מחזיר עטרה ליושנה, הגאון הגדול הראשון לציון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, להדרכה והתייעצות בעניני חינוך.

חברי המשלחת פרסו בפני מרן שליט"א את הגידול המבורך במוסדות הק' הנמצאים תחת רשת החינוך, כאשר מתוכם מאה ושמנים תלמודי תורה, ומאה עשרים בתי ספר לבנות. בדבריהם שיבחו את מוסדות החינוך דחסידי צאנז, אשר שם יוצא למרחוק כמקום שמגדלין בו תורה ויראת שמים, בראשות המנהלים הרוחניים העושים עבודת קודש עם החניכים.

מרן שליט"א האריך בשיחת קדשו אודות מפעלות התורה של כ"ק מרן זי"ע שפעל ועשה לכל אחד ואחד מישראל ללא הבדל מוצא וכו', כאשר ידוע לכל שיסד מרן זי"ע את ישיבת מהרש"ד לבני התורה הספרדים מבני עדות המזרח וכו'. כן הרחיב על הגאון הגדול רבי עובדיה יוסף זצ"ל והמהפיכה הגדולה שעשה אצל בני עדות המזרח לקרבם לתורה ולאביהם שבשמים. חברי המשלחת העלו מספר שאלות להתייעצות בעניני חינוך, כשמרן שליט"א משיב לשאלותם במאור פנים, בין הדברים שאלו אודות כמה צריך האב להיות מעורב במה שבנו לומד, ללמוד ולשנן עמו הלימודים; הקשר הנחוץ והבריא של האב עם בנו, ושל האב עם המחנכים המלמדים את בנו להועיל; אודות דרכי החינוך בדור הזה ע"י פרסי עידוד ולא במקל חובלים; האם לדבר עם הילדים אודות עניני שכר ועונש; ועוד.

בתוך הדברים הרחיב מרן שליט"א הדיבור אודות הצלת נפש אחת מישראל ברוחניות, שיש להתמסר לכל אחד ואחד למען ילך בדרך טובים, ובפרט בדורנו כאשר חוצפא יסגי והיצר הרע נכנס אף לתוך בית המדרש ומבקש לתפוס מבני ישראל ברשתו ה"לית".

כן הרחיב אודות מעלת החבורה לעשות דברים באיגוד וקיבוץ יחדיו שהוא משורשי עניני החסידות, שבכח זה יכולים לעמוד איתנים כנגד הסט"א וכוחות

והוסיף בכתי"ק: ברכה מיוחדת לעוסקי בצרכי צבור באמונה, ושיזכו להגדיל תורה ולהאדירה בדרך אבותינו הקדושים, בעירו של ר' אבדימי דמן חיפה, שאמר בב"ב י"ב ע"א שאחר החורבן נטלה הנבואה אבל לא מן החכמים עיי"ש. ולזה העיקר לקבוע שמה עתים לתורה ולחכמה, ומרבה ישיבה מרבה חכמה [אבות ב, ז]. חפץ ה' בידכם יצליח, וקרניכם תרום בכבוד, ברב ברכות ויקר כיה"ר.

ברכת צדיק זי"ע שרירה וקיימת לעד, ובטוחני שגם בבית מקדש מעט זה ישמע קול רינה של תורה ושל תפילה מתוך אהבה אחוה וריעות, ואך למותר שתהא התפילה כדת וכן להיזהר בקדושת בית ה' בכל עניינה, ובזכות זה יצו ה' אתכם את הברכה לחיים חן וחסד ורחמים אכיה"ר.

בברכה מרובה וכט"ם

חי"ק

המדרש החדש בעיר (בשכונת נוה הדר), והתמנותו של הרה"ג רבי נפתלי צבי בלך שליט"א לכהן כדומו"צ בית המדרש. להלן תוכן מכתב הקודש:
בעה"י, ערב ש"ק פר' פינחס, ח"י בתמוז, שנת "ברוכים היו כאחד באי בית ה'" תשפ"ג לפ"ק שוי"ר לאנ"ש תושבי חיפה היקרים, השי"ת קרנכם בכבוד ירים.

שוש אשיש עמכם לעת כי בא מועד חנוכת הבית לעוד פינת יקרת בעירכם, בית מדרש נוסף בשכונת נוה הדר, שיהיה בעזה"י אכסניה של תפילה ותורה בדרך אבוה"ק ורבוה"ק זיעועכ"י.

לעת הזאת יעלה זכרוננו כי בחודש זה לפני למעלה מיובל שנים, תמוז תשל"ב, כשנחנך בית מדרשנו הראשון בחיפה, שיגר כ"ק אאדמו"ר זצוקללה"ה אגרת קודש (נדפס בשפע חיים מכתבי תורה מהדו"ב סי' תל"ו) בה הביע את שמחתו על הקמת עוד מקום להרבצת התורה בארץ הקודש, ובירך בקדשו שיהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם.

תוכן השיחה בעת ביקורו של

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

אצל ש"ב כ"ק האדמו"ר מנייטרא שליט"א

ביום ב' פר' קרח כ"ג סיון העעל"ט בירושלים עיה"ק

מרן שליט"א: תלוי מאד היאך מתבוננים, אם לעומת הדורות הקודמים או לעומת שפלות הדור בכלליות, שבכל זאת ישנם מאות אלפי יהודים יראי שמים עובדי ה' ומדקדקים במצוות.

האדמו"ר מנייטרא: פעם היו הרבה יהודים עמי ארצים כפשוטו ממש, של ידעו כלום, והיו ערליכע אידן...

מרן שליט"א: אותם אנשים שמלפנים היו מוגדרים 'פשוטי עם' כיום הם סרו לגמרי מן הדרך... היום כמעט אין מושג של יהודי פשוט עם הארץ וירא שמים, כי מי שנופל במעט נופל הרבה.

האדמו"ר מנייטרא: גם הישיבות היום אינם כמו פעם, אפילו כמו בזמנים שלי, לטב ולמוטב.

יש היום ריבוי גדול של בחורים מתמידים ב"ה... כפי שיכולים לראות בישיבת צאנז ב"ה... מלפנים לא נכנסו כל הבחורים לישיבות, משא"כ בזמננו.

מרן שליט"א: בכל העולם יש ריבוי גדול של לומדי תורה. רואים את קיום 'זה לעומת זה'.

מרן אדמו"ר זי"ע סיפר שבבחרותו היה בווארשא והיה אז אחד במאי והתקיימה צעדה של הקומוניסטים לרגל חגם, ובראש הצועדים היה יהודי

האדמו"ר מנייטרא: לפני שנים הרבה הייתי פעם אצל מרן זי"ע באחד מלילות חנוכה, ובדברי האגדה אמר בשם צדיקים צדיקים לפרש כוונת המאמר (סוטה מט, ב) 'פני הדור כפני הכלב', כי מדרך הכלב שהולך וקופץ בראש לפני בעליו, אבל תמיד מפנה ראשו לאחור לראות לאיזה צד הולך הבעלים, ובהשקפה ראשונה נדמה שהכלב שהולך בראש הוא המוביל והמנהיג, אבל למעשה הבעלים מוליכים אותו, שהרי הוא תלוי בדעתם לראות היכן הם רוצים ללכת. ובדומה לזה הם פני הדור בעקבתא דמשיחא, שמנהיגי העדה הם האמורים להדריכם בדרך הטובה והישרה, אבל למעשה הם תמיד פונים מבטם לאחור אל בני קהלתם לראות מה רצונם שיפסוק ויורה להם, ועומדים הכן לעשות כרצונם וללכת בדרך שהם מוליכין אותו, ובעוד שהוא נושא תואר מנהיג העדה אינו אלא מונהג ומובל על ידם...

מרן שליט"א: אם זה אמר בזמנו, מה נעני אנן בזמננו... אבל ב"ה למרות הכל, יהודים קדושים הם...

האדמו"ר מנייטרא: רשב"י אמר (שבת קלח, ב) עתידה תורה שתשתכח מישראל, היינו שלא יהיה איכות כמו פעם.

מרן שליט"א: חותני זצ"ל אמר שהוא יודע בבירור שהיה ער בב' הלילות. כל חג השבועות היה שרשרת אחת של לימוד ותפילה בישיבה עם הבחורים. **האדמו"ר מנייטרא:** זה אינו ידוע, אבל יתכן כיון ששאר התלמידים לא היו ערים ולכן לא ידעו. **מרן שליט"א:** במשך היום של יו"ט שבועות התפלל ושהה עם הקהילה בנפרד ועם הישיבה בנפרד. **הגרי"צ אונגר:** הוא התפלל לפני העמוד מאדון עולם עד אדון עולם.

האדמו"ר מנייטרא: זה נמשך כשש שעות... **מרן שליט"א:** חותני זצ"ל היה מספר שכאשר הגיע לנייטרא בפעם הראשונה היה זה בימי הספירה, והגיע לתפילת מעריב, ושמע היאך שהרב מנייטרא סופר ספירת העומר בהתלהבות דקדושה, והיה חותני מעיד שאינו עובר עליו ספירת העומר שלא נזכר במעמד ספירת העומר ההוא, שנחרט בלבו לכל ימיו, שהיה נראה כמו שעומד בזמן הבית וסופר שם ספירת העומר...

תקופה לאחר שבא חותני זצ"ל ללמוד בישיבה שם, ביום שבעה עשר בתמוז, היה חלש מאד וכאב ראשו, והלך לספר זאת לרבו הרב מנייטרא ושאל אם יכול לטעום פורתא. קרא לו רבו אליו ואמר שיכנס עמו לביתו, והכניסו לחדר השינה והציע לפניו מיטתו ואמר לו שישן שם... וכה התחזק.

שמעתי מתלמידים איך היה נראה שבת חזון אצל הרב מנייטרא זצוק"ל, שהיה אומר ההפטרות בקול בכי והתעוררות כשעיניו זולגות דמעות. הוא היה אדם קדוש, תמיד היה בעל רגש גדול, וכל תפילותיו היו בהתעוררות עצומה.

שמעתי מהגה"צ רבי משה הלברשטאם זצ"ל, שסיפר בשם הגה"צ רבי מיכאל בער ווייסמנדל זצ"ל, שפעם הגיע הרב מקירכדורף (הגה"צ רבי אשר לעמיל שפיצער) זצ"ל לנייטרא אל זקני זצ"ל [ששניהם היו תלמידי הגה"ק מאונסדורף זצ"ל] בג' השבועות של בין המצרים, ושם גם ערכו תיקון חצות כל יום בחצות היום, ורק בליל שישי בחצות הלילה, וכשראה את עבודתו של הגה"ק מנייטרא בתיקון חצות בבכיות עצומות, נענה ואמר: נראה עליו שהוא מתאונן ובוכה על החורבן כאילו זה עתה הגיע טלגרם מירושלים המודיע שזה עכשיו נחרב הבית...

האדמו"ר מנייטרא: החסידים לא החמירו כל כך בתעניות... **מרן שליט"א:** מחמת כמה טעמים, וגם שירדה חולשה לעולם... מרן אדמו"ר זי"ע הגם שהיה מיקל בשעת הצורך בתעניות, אבל לא רצה שיעשו מזה היתר גורף וכמו לענין תעניות למעוברות ומניקות שכתב בתשובה (דברי יציב או"ח ס' רצ): שמעתי ותרגז בטני שיש מקילין ראשם לאכול ולשתות בשאט נפש בתענית אסתר וכו', ומזה מצאו ללמד על הכלל כולו להקל לגמרי אצל נשים, ונעשה להם הדבר היתר גמור ופשוט, שאין צריך שאלת חכם וכו', עיי"ש. ובסוף התשובה

עם זקן לבן שהוא נשא את הדגל האדום... אז עוד היו רבים וטובים שסברו שהקומוניזם יביא גאולה לעולם, אבל בזמננו כו"ע מודי שאין עוד מה שיכול להועיל מלבד אמונה בה'... בזמננו כו"ע מודי שאין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים. בזמננו היה נסיון גדול של עניות, היו מוכרחים לעבוד, וחיו מתוך דוחק, ולכן תלו תקוה בכל אידיאולוגיה חדשה, וב"ה שבזמננו נתבטל, למרות שעדיין יש קליפות חדשות...

האדמו"ר מנייטרא: היום יש את אותם הדברים, אבל אז הלכו עם זקנים לבנים והיום הם מתביישים... **מרן שליט"א:** הניסיון של למשוך עם אידיאולוגיה כבר אין רואים היום.

*

בנו הגרי"צ אונגר: עובדים כעת לההדיר הספר 'נאות דשא' מזקננו הגה"ק הרב מנייטרא זצ"ל באופן נאה. **האדמו"ר מנייטרא:** מרן שליט"א חוזר על דברים מהספר? **מרן שליט"א:** בשבת הגדול הזכרתי, ועוד מפעם לפעם... **האדמו"ר מנייטרא:** שמעתי כמה פעמים ממרן זי"ע שהפליא מה שמע מהרה"ח ר' מנחם משה פלזנבורג ז"ל שהיה דר מלפנים בוניה, והיה מתלמידי הרב מנייטרא זצ"ל ומהמקורבים אליו, שהרב מנייטרא היה דרכו מפעם לפעם לנסוע לוינה לקבץ מעות בתחילת השבוע, וביום חמישי היה חוזר לנייטרא, ופעם הפצירו בו שישאר שם בוניה לשבות בשבת, שהרי יש שם הרבה תלמידים יוצאי נייטרא ועיי"כ יעשו שם הרבה כסף לטובת הישיבה. וענה הרב מנייטרא ואמר, הרי למה אני צריך כל הכסף, רק בשביל טובת הישיבה, ואם אשאר כאן ולא אהיה שם בסוף השבוע שאז אני בוחן את התלמידים בלימודם, הרי לא שוה לי כל הכסף...

מרן שליט"א: שמעתי זאת גם ממרן אדמו"ר זי"ע, והפליא זאת מאד, שההוא רצה לתת להשיג סכומים גדולים, אבל הרב מנייטרא אמר שאם לא יוכל ללמוד עם הבחורים אין הוא זקוק לכסף...

הגרי"צ אונגר: רצה להשיג שם חודש שלם להחזקת הישיבה.

מרן שליט"א: ישנם היום עוד תלמידים שזוכרים אותו? **האדמו"ר מנייטרא:** מעט מאד, אצלנו יש עוד תלמיד אחד, יהודי ישיש, ר' בנימין זאב לוי. **הגרי"צ אונגר:** כבן צ"ח שנים.

האדמו"ר מנייטרא: והוא הכירו היטב... לאחרונה הוא כבר נחלש ואינו יכול לדבר, אבל עד אז היה מספר רבות. **מרן שליט"א:** חותני זצ"ל הרי היה תלמידו. הוא אמר לי שהרב מנייטרא נהג להיות ער בחג השבועות בב' הלילות, אבל רק הוא לבדו ולא התלמידים. גם מרן הדברי חיים היה ער בשני הלילות של החג השבועות, ויש לזה מקור בשל"ה הק' (מסכת שבועות, נר מצוה, ג).

האדמו"ר מנייטרא: שמביא שם (אות ה) המעשה של הבית יוסף, שהיה ב' הלילות.

השמועה מארה"ב שכבר לאחר מעשה, ואמר לי ר' אהרן ישעיה, שכאשר ביקש ממרן זי"ע להשתמש עם הבורשטיין לרפואת אחי ע"ה, השיב לו מרן זי"ע שהמקרה הזה הוא כבר בגדר תחיית המתים, והבורשטיין מסוגל רק לרפא חולים ולא להחיות מתים.

כיום עוד משתמשים עם הבורשטיין?

מרן שליט"א: לא. גם מרן אאדמו"ר זי"ע מיעט להשתמש בו, ובשנים האחרונות גנזו, ואמרו שזה בבחי' גניזת ספר הרפואות. מרן אאדמו"ר זי"ע אמר שצריכים לידע בדיוק איך להשתמש בו, כי כמו שזה יכול להועיל, זה יכול גם לגרום ההיפוך ח"ו, ולכן גנז זאת.

יודעני שהשתמש בזה פעם בקלויזנבורג^א, והפעם האחרונה שידוע שהשתמש בזה היה עם אחד החסידים, הרה"ח ר' שמואל מנדלסון הי"ו מירושלים לאויש"ט, שהיה לאמירת סליחות אצל מרן אאדמו"ר זי"ע ביוניאן סיטי, ובדרך חזרה לביתו לאחר הסליחות עבר תאונה קשה והיה בסכנת נפשות ממש, ואז השתמש בזה מרן אאדמו"ר זי"ע לרפואתו, ואכן הוא נרפא בניסים נגלים, והוא עדיין חי עמו"ש בירושלים. הבורשטיין הוא חלק מהלילקע, שהיה עשוי אבן, ומרן הדברי חיים עשה עליו שפרעכ"ן כדרכם של

נדפס הערה, בזה"ל: אמר כ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל דידוע לכל שאין דרכו להחמיר בהוראה בנוגע לתעניתים, אלא שאין לעשות הדבר כהיתר גמור שיהא תורת כל אחד בידו, ואלו שאינם בכח להתענות שישאלו למורה הוראה וכו'.

האדמו"ר מנייטרא: אני זוכר כשהייתי בקרית צאנז בתור חתן, והיה אז יום תענית, ושמעתי שני בחורים משוחחים ביניהם, ואחר מהם אמר שהוא חלוש מאד מהתענית וילך לבקש היתר ממרן זי"ע.

האדמו"ר מנייטרא: הרבי שליט"א זוכר שבבחרותי ישבתי שבעה בקרית צאנז על אחי ז"ל...

מרן שליט"א: בדירה למעלה בחדר הסלון... הייתי עוד ילד צעיר...

האדמו"ר מנייטרא: למדתי אז בארץ ישראל ונסעתי לשם אל דודתי הרבנית ע"ה, ואז עדיין לא הגיעה השמועה על פטירתו של אחי, רק זאת ידעו שהוא במצב קשה. ובהיותי שמה שמעתי שברשותו של מרן זי"ע ישנו את הבורשטיין ממרן הדברי חיים זי"ע שהוא מסוגל לעשות נפלאות, ובקשתי מהרה"ח ר' אהרן ישעיה שפיצר הי"ו שיכנס אל מרן זי"ע לבקש ממנו להשתמש בזה לרפואת אחי. ר' אהרן ישעיה נכנס לקו"פ, אבל כשיצא לא אמר לי כלום. אחר כך הגיעה

שלמה מייער הי"ו מבאר פארק: אני הייתי נוכח כשמרן זי"ע השתמש עם הבורשטיין ממרן הדברי חיים זי"ע שהיה ברשותו. היה זה כאשר באחד השנים לאחר אמירת סליחות חזר הרה"ח ר' שמואל מנדלסון הי"ו מיוניאן סיטי לבאר פארק, ובדרך התרחשה תאונה קשה והוא נפצע אנושות עד שהרופאים הרימו ידיהם ביאוש ואמרו שאין להם מה לעשות. ניגש המשב"ק הרה"ח ר' יהושע ווייצנבלום ז"ל אל מרן זי"ע ואמר שצריכים להשתמש עם הבורשטיין כדי לרפאותו. מרן זי"ע הסכים ואמר לר' יהושע שיתן לו הבורשטיין וילך לעשות הסגולה, אבל ר' יהושע אמר שהוא בכוחות עצמו אינו רוצה, ואז הסכים מרן זי"ע לנסוע לבית החולים.

אני התלויתי אז אל מרן זי"ע לבית החולים, ונכנסנו לחדרו, ור' שמואל שכב על המיטה בלי הכרה וללא שום תנועה כשראשו שמוט על המיטה. מרן זי"ע נתן בידי כף והניח עליו גחלת, והדליקו הגחלת, וכשהגחלת נעשה חם הניחו עליו חתיכה מהבורשטיין, והתחיל לצאת עשן, ולפתע ראינו שהחולה מגביה ראשו לעבר העשן, ורציתי לקרב אליו את הכף, אבל מרן זי"ע החזיק בידי בחזקה, כאומר להשאיר את היד במקום הזה, והחולה קירב ראשו לעשן יותר ויותר, ונשם את העשן אל תוך גופו - והרופאים שעמדו שם לא האמינו למראה עיניהם - וכאשר תם העשן נשמת ראשו בחזרה על המיטה. כל אותו הזמן היה מרן זי"ע 'אש להבה' ממש.

מיד צוה עלינו מרן זי"ע להעבירו לרופא מסויים בבית חולים אחר, ואמר לנו להזמין אמבולנס, אבל שלא לעכב את החולה כאן בבית החולים אפילו לא לכמה רגעים, ולא להמתין עד שהאמבולנס יבוא אלא להוציאו תיכף ומיד, ואכן מיד הוצאנו אותו מבית החולים, והמתין על המיטה בחנייה של בית החולים עד שהאמבולנס הגיע, ואכן לאחר זמן קצר חזר לאיתנו, כנגד כל דברי הרופאים.

הסיבה שר' יהושע לא רצה ללכת בעצמו עם הבורשטיין, כי תקופה קודם לכן היה עוד אחד שהיה חולה אנוש ומרן זי"ע נענה להפצרות שהפצירו בו לשלוח הבורשטיין, והלכו אז הרה"ח ר' יהושע ז"ל עם להב"ח הרה"ח ר' ברוך טסלר, וכשהגיעו לבית החולים נחלקו מה בדיוק אמר להם מרן זי"ע לעשות עם הבורשטיין, זה אמר כך וזה אמר כך, ועשו כדעת שתייהם. אחר כך חזרו אל מרן זי"ע, ושאל אותם מה בדיוק עשו, וספרו לו, ואמר להם, לא כך אמרתי ולא כך אמרתי אלא דבר שלישי...

^א ראה בבטאון 'צאנז' (גליון תסג): מעשה היה עם אחד מאנ"ש שכנו חלה קשות ל"ע, ונכנס לקודש פנימה לבקש ממרן זי"ע שיתפלל בעדו לרפואה, והוסיף לבקש שמרן זי"ע יתן את אבק ה"בורשטיין" שמסוגל לרפואה. אמר לו מרן זי"ע: "בא ואספר לך מקרה שארע עמי. תקופה קצרה לאחר נישואי בזיו"ר, חלתה הרבנית קשות ושכבה על ערש דוי. באחד הימים, באמצע תפילת שמונה עשרה של מנחה שהתפללתי לפני העמוד, נזכרתי שמונח ברשותי הבורשטיין מזקה"ק מצאנז שמסוגל לרפואה, ולמה לא אשתמש בה. תיקף פסעתי לאחורי ומיהרתי לביתי ועשיתי את הנדרש, ובה עלתה בידי ולמחרת קמה ממיטתה ונתרפאה לגמרי".

"הרופא שטיפל בה לא האמין למראה עיניו, ואמר שבודאי נעשה לה כישוף. הוא לחץ עלי שאגלה לו איך עשיתי זאת, ואף איים שימסור אותי לשלטונות, כי אסרו אז לעשות רפואות בלי רשיון, ורק בקושי הצלחתי להתחמק ממנו. לאחר זמן, כשנולדו לי הילדים, אירע פעם שכמה מהם נחלו מאד וסבלו הרבה והגיעו כמעט עד שערי מות. גם אז השתמשתי עם הבורשטיין, וגם אז השפיעה הסגולה והם התרפאו".

וסיים מרן זי"ע את דבריו בכאב לאבי החולה: "שואל אני אותך, נו, מה יש לי כעת מכל זה"... שהם הרי נאבדו בשואה, ומכאן שאסור ללכת נגד גזירת הקב"ה.

בשנת תרצ"ה, כשביקר מרן זי"ע ברודניק, חלתה זוגתו של מקורבו הנאמן הרה"ג רבי געציל שיף זצ"ל, ומרן זי"ע נתן לו כסגולה להקטיר אצלה עשן מגרגירי אבן ה"בורשטיין", והיא אכן נרפאה מיד.

רבי געציל שיף מזכיר עובדא זו בספרו ה' שערים (עמ' קח) ומביא שם עוד שני מופתים שבהם רפא חולים, בשנת ת"ש ובשנת תש"א, ע"י הגרגיר שקיבל בשנת תרצ"ה. הוא מתאר שם איך השתמש בה: "גרגיר מהבורשטיין היו שמים על גחלת בוערת, והחולה היה נושם מהעשן של הבורשטיין. בנו הרה"ח ר' יואל שיף מספר, שבשנת תש"ו, אחרי שיצאו מעמק הבכא וברחו לגרמניה, סיפר אביו למרן זי"ע על הישועות שנעשו בכח ה'בורשטיין' שנתן לו בשנת תרצ"ה. אמר לו מרן זי"ע: "חבל שלא נשאר לך יותר מה'בורשטיין', יכולנו לערבב 'בורשטיין' אחר, וזה אפילו באלף לא בטל. כאמור, לאחר המלחמה נמצאה האבידה החשובה הזו.

^ב ראה בצילא דמהימנותא (ראה תשע"ז) מה שסיפר הרה"ח ר'

שהטמינו באמצע המלחמה בתוך הקרקע, אבל לא שמענו כלום מהם.

באותה תקופה הגיע לקלויזנבורג יהודי אחד מארה"ב, שמוצאו היה מרומניה [מתחילה היה יודע ספר ולמד בסעקעלהיד, ואף כתב חלקים מהספר אמרי יהודה להגה"צ רבי יהודה ראזנער זצ"ל הרב מסעקעלהיד], ובעלי המוזיאון שהיו בידידות עמו הראו לו החפצים, שיבדוק אם יכול לזהותם ולדעת מהם. כשבדק החפצים ראה ביניהם את חותמתו של מרן אאדמו"ר זי"ע, וכן גביע שקיבל דורון דרשה לנישואין מהקהילה בסיגוט, וכיון שהכיר את מרן אאדמו"ר זי"ע, הודיע זאת לנגיד הרה"ח ר' חיים אלטר ראטה ע"ה, שהיה עמו בהיכרות, וכך הגיע הידיעה אלינו.

במשך שנתיים ימים נסינו בכל מיני אופנים שונים להוציא האוצרות משם, אבל זה לא בא בניקל. ניסינו ע"י כמה מאנשי השררה כאן שמוצאם מרומניה, שהיה להם שייכות וקשרים עם אנשי הממשל שם, אך ללא הואיל, עד שלבסוף נתן אחד עצה טובה איך להוציא זאת שם, שצריכים לדבר בשפתם, ושלחנו איזה איש שהיה לו מהלכים שם ושכנע אותם שצריך לעשות מזה תצוגה גם בחו"ל, ואח"כ להחזיר לשם, ועל כך הסכימו, ודרשו לעשות ביטוח על כך. אחרי שכבר היו החפצים כאן, נשארנו הם אצלנו...

בין החפצים באוצר המוטמן שמצאו היה הכתר-תורה וציץ קטן של הייטב לב זי"ע, שע"ז שמעתי כמ"פ ממרן אאדמו"ר זי"ע, שהכתר תורה עבר בירושה להקדושת יו"ט זי"ע, וממנו לבנו העצי חיים זי"ע, וכאשר הוא נסתלק, היו שם חילוקי דעות בין הבנים בנוגע לירושה, והגה"צ רבי יוחנן טווערסקי זצ"ל, בן הגה"ק רבי פנחס מאוסיטלא זצ"ל, שהיה גם חתן העצי חיים זי"ע, נכנס בעובי הקורה ליישר ההדורים, וביקש שבשכר זאת הוא מבקש שגם הבנות יקבלו חלק בירושה, כי מתחילה היה אמור שרק הבנים יירשו ולא הבנות, עד שהכריעו שיעשו גורל על החפצים. ומרן אאדמו"ר זי"ע אמר לגיסו שהוא מוותר על כל הירושה, כי הלא בנות אינן יורשות, אבל אם כבר החליטו שהבנות גם מקבלות חלק, אזי דבר אחד היה לו חשק שיפול בגורלו, והוא ה'כתר תורה' המדובר מבעל הייטב לב זי"ע. והטילו גורל שחלקו כל הירושות לתשעה חלקים, ועל כל חפץ של כסף וכדו' הניחו מספר, וכתבו פתקים וכל אחד מהצאצאים הוציא פתק והמספר שהוציא זהו החפץ שקיבל בירושה, ואכן זכה בזה מרן אאדמו"ר ע"י הגורל...

אודות כתר תורה זה שמעתי כמ"פ ממרן אאדמו"ר זי"ע ששמע מחותנו בזו"ר העצי חיים, שפעם באישון לילה שלח הרה"ק הייטב לב זי"ע, לקרוא את הצורף בעל האומן בעירו שעסק באומנות של כסף וזהב, והלה כבר ישן כמה שעות והעירו אותו שיבוא תיכף לבית הרב, וכמובן שנזדרז לקום ולבוא אל

צדיקים שעשו זאת לסגולה, ואף שבדרך כלל לא היה דרכו בכך בהטעימו שאצלו אנשפרעכ"ן הוא מסירות נפש בפועל ממש, אבל בזה עשה, ולאחמ"כ חלקו האבן לכמה חלקים ונתחלק בין הבנים. מרן הדברי חיים אמר אז: בדרך כלל כשעושים שפרעכ"ן זה מועיל רק לענין אחד ורק לאדם אחד, אך כעת עלה בידי שיועיל לכל אדם ולכל הענינים.

האדמו"ר מנייטרא: איך מצאו זאת לאחר המלחמה? **מרן שליט"א:** זה היה בין חפצי הקודש שמצאו אותם מיד לאחר המלחמה.

כמחצית השנה לפני שהרשעים לקחו את כל יהודי קלויזנבורג להשמדה באושוויץ, לקחו את מרן אאדמו"ר זי"ע למחנה עבודה כיון שלא היה אזרח המדינה, ובני משפחתו עדיין נותרו אז בבית, ואחד מבניו של מרן אאדמו"ר זי"ע, הבחור חיים הערש ע"ה, לקח ארגזים עם החפצים היקרים והטמינם בחצר הבית בתוך הקרקע, ובהשגחה פרטית היה שם בחור בשם אשר רוזנברג, שהיה פליט מסלובקיה שנמלט לקלויזנבורג ולמד מלפנים אצל מרן אאדמו"ר זי"ע, ובאותה שעה שהטמינו זאת, עמד הוא בחלון בבית ממול והבחין במעשיו. ואחרי המלחמה כשחזר לקלויזנבורג ונזכר שראה את הטמנת החפצים, חפר במקום ומצא ארגז אחד. כיון שהיה בעירום ובחוסר כל, וסבר שמרן אאדמו"ר זי"ע וכל בני המשפחה נהרגו, מכר חלק מהחפצים, ורק לאחר זמן כששמע מהצלת מרן אאדמו"ר זי"ע ושהוא נמצא בפערנוואלד, קנה בחזרה את החפצים והביאם אליו, ומרן אאדמו"ר זי"ע הזכירו תמיד לטובה על כך. בין הדברים היה שם הבורשטיין, וכן שופר מזקה"ק בעל בני יששכר זי"ע, וגם היו שם כמה כתבי יד מהבני יששכר זי"ע, וכן מכתבים ממרן הדברי חיים זי"ע ועוד צדיקים.

מרן אאדמו"ר זי"ע היה אומר, שזה היה לו אז להתחזקות גדולה, כי הלא איבד את כל משפחתו וכל אשר לו, ומצא קצת נחמה בחפצי הקודש הללו.

שאר החפצים שהיו למרן אאדמו"ר זי"ע בקלויזנבורג, הוחזרו אליו בדרך פלאית שנים רבות לאחר מכן, והיה זה נס בתוך נס... זה אירע בחיים חיותו של מרן אאדמו"ר זי"ע, אך בשנים שכבר היה חלוש מאד, והתקשרו אלי באחד הימים שמצאו חפצים עתיקים בקלויזנבורג שכנראה שייכים למרן אאדמו"ר זי"ע, וגופא דעובדא הכי הוה: שבמקום דירתו של מרן אאדמו"ר זי"ע, בה התגוררו כבר אנשים נכרים זרים, נצרכו לחפור חפירה לצורך עבודות בקרקע ובאמצע הרגישו באיזה ארגז. כשהוציאו את הארגז וראו שמונחים שם חפצי כסף ויודאיקה, החלו השכנים לריב ביניהם, כל אחד אמר כולו שלי. תוך כך באו אנשי השלטון ולקחו זאת אליהם, ולאחר זמן הניחו אותו בתוך מוזיאון בקלויזנבורג. אנו ידענו כל השנים שיש חפצים

היו בתי עינים שבהם קרא קויטלעך, ובעת שחלקו הירושה נפלו בחלקו של הרה"ק מגארליץ זי"ע, ושמח מאד על כך כי היו חשובים אצלו. גם שמעתי ממרן אאדמו"ר זי"ע שהבתי עינים היו ברשותו, אלא שכבר היה חסר זכוכית אחת. ואכן בתוך הארגז הזה היו בתי עינים שרק זכוכית אחת נמצא בתוכה, וכמעט ברור שאלו אכן הבתי עינים הנ"ל, כי בוודאי לא הטמינו בין חפצי הקודש בתי עינים סתם, שאין בהם חשיבות. לאחר המלחמה בעת שהיה מדבר מרן אאדמו"ר זי"ע בערגה על הכתר תורה שהיה ברשותו, היה מפטיר ואומר: חוששני שלא התכוונתי באמת לשם שמים לזכות בחפץ קדוש זה, כי אלמלי היתה לי בזה כוונה אמיתית לא היה נאבד ממני והיה חוזר אלי. שמעתי זאת הרבה פעמים ממנו. אכן ב"ה בסוף שנותיו חזר אליו הכתר תורה. וזהו מוסר השכל...

בין החפצים היו כמה דברים שאין ידוע לנו מקורם, ממי באו הם בירושה, כמו שתי מנורות עתיקות.

האדמו"ר מנייטרא כיבד את מרן שליט"א בלחיים ואחלו זה לזה, ונפרדו לשלום.

הייטב לב זי"ע, ואמר לו הייט"ל שזה כבר זמן רב הוא מקמץ ומאסף כסף עבור עשיית כתר תורה, ועכשיו הוא מדמה שיש כבר בידו די כסף, ונתן לו מטבעות של כסף שיתיכו ויעשה מזה כתר תורה שיהיה לכבוד התורה, והראה לו המטבעות בידו, שיבדוק אם יש מספיק כדי עשיית כתר תורה.

שאל הבעל מלאכה: רבי, מה היה הבהילות לקרוא לי באישון לילה, כאשר במילא לא אתחיל בעבודתי עד אור הבוקר. והשיבו הייטב לב זי"ע: ראה, זה זמן רב היה במחשבתי המחשבה טובה לעשות הכתר, אך בכל פעם בא היצר הרע לפתותי שיש מצוות אחרות חשובות יותר, לכך החלטתי עכשיו לצרף מעשה למחשבה, שלא אוכל להתחרט ממחשבתי לטובה, ולא אעכב זאת אפילו ללינת לילה אחת, שלא ידחה הדבר שוב. כשהתחיל ההוא במלאכתו ראה שאינו מספיק בשביל לעשות ציץ גדול, כי נשאר רק לציץ קטן, ואכן היה כתר גדול והציץ קטן ממנו.

עוד היה בין החפצים, בתי עינים [ברילע"ן], ששמעתי כמ"פ ממרן אאדמו"ר זי"ע שלמרן הדברי חיים זי"ע

בחצרות קדשינו

אשר היה הולך וחזק ולא יסף, ע"מ לשמור ולעשות ולקיים בהתעוררות הלב והנפש, ומן שמיא ניתנו דברי אלקים חיים בפום ממלל רברבן כמעין המתגבר בדברי מוסר ורעיונות מלהיבים להמשיך אור וחסד לעם צמא וכמה לטל של תחיה.

אלו אשר זכו לחזות בעבודת הקודש בעת אמירת דברי התורה, וכל שכן אלו אשר זכו להטות אזנם להשכיל ולהבין את מוצאי פיו קדשו, למותר לתאר את הכוחות העילאיים בהם השמיע חדב"נ כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זוועה"ל את אשר עם לבבו הטהור. בשנים הראשונות לאחר שאיבד את קולו מתי מספר ממש הבינו את הגה פיו הטהור, וגם אלו רק זעיר שם וזעיר שם, ובמסירות נפש חש את חובתו להשמיע את דבר ה'. באותם השנים רשם לפניו את עיקרי הדברים אחר השבת, ואח"כ מסרם לעריכה, כשלקראת השבת הבאה חילקו הדברי תורה לכל הקהל.

בשנים המאוחרות יותר, כאשר זכו מעט יותר להבין דברות הקודש, התקבצו סביב סביב חסידים ואנשי מעשה והצטופפו לשמוע את דבר ה' שנאמרה בקול דממה דקה, ועשו אזנם כאפרכסת לשמוע ולהבין ולהתעורר מדברות הקודש. ואכן קנין לדורות

ישמח לב מבקשי ה'

לקראת יומ"ד הו' הופיע ספר

"אהל שלמה - רעוא דרעוין" חלק ב' פרשיות ויצא - ויחי מחדב"נ כ"ק אדמו"ר מצאנז זוועה"ל זצוק"ל

בשמחה רבה וברגש דקדושה נתקבלה הידיעה המרנינה בקרב קהל שוחרי התורה והחסידות בכל קצוי תבל, הנכספים והכמהים להני מיילי מעלייתא, זיקוקין דנורא ממקור קדוש יהלכון, דברות קודש החוצבים להבות אש שנשא חדב"נ כ"ק אדמו"ר מצאנז זוועה"ל זי"ע בעידן רעוא דרעוין, על הופעתו לאור עולם של הכרך השני מסידרת הספרים הקדושים "אהל שלמה", על פרשיות ויצא - ויחי.

מה נכבד היום בהגלות נגלות אור יקרות ושובע צחצחות, אמירה דכוותא והדרא דמפרט בשפוותא הספר 'אהל שלמה' על התורה, חלק ב' מסדרה מפוארת של ז' כרכים על כל חמשה חומשי תורה, מאת חתנו הגדול של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע, חדב"נ כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זוועה"ל זצוק"ל.

דברים אלו נאמרו בעליה במקהלות עם קדושים בפרשיות התורה בעידן רעוא דרעוין, בעת אשר לבות שומעי לקחו תלמידים וחסידים עובדי ה' ומבקשי טהרה, אזניהם יכרו להקשיב ולהאזין קול דממה דקה

דרכי אבות במאנסי מעמד מרומם לכבודה של תורה, לעידוד שינון וידיעת הגמרא.

במהלך השבועות האחרונים נערכו בתלמוד תורה מבחנים מיוחדים על החומר הנלמד בשנה זו, כשבמהלכה במסגרת מבצע 'קנין תורה' שינונו גם את החומר שלמדו בשנים עברו, כשהתלמידים נ"י עברו מבחני חזרה מקיפים על כל המסכתות, ובס"ד זכו התלמידים לראות ברכה בעמלם בסיעתא דשמיא.

כאמור לרגל יומא דהילולא רבא של כ"ק מרן זי"ע, התקיים מעמד כבוד התורה וחלוקת פרסים באולם 'בית יהודית' שע"י הת"ת ברוב פאר והדר, לרגל הסיום וסדרת המבחנים שליוותה אותו כל השנה וקצרה הצלחה מרובה בס"ד, ולכבוד היום.

במעמד זה הובעה ההערכה לתלמידים חשובים שידעו ועשו חיל בלימודם על כל המסכת במהלך השנה. מסיבת הסיום נערכה בהשתתפות רבני ודייני קהלתנו הק' ובהשתתפות הורי התלמידים.

דברי פתיחה נשא מנהל הת"ת הרב דוד מאשינסקי שליט"א שהרחיב בדברים אודות "נוצר תאנה יאכל פריה" אותם רואים כעת התלמידים יחד עם הרמ"ם וההנהלה כאשר יוצאים לתלמידים לומדי תורה יראי שמים וניכרים במידותיהם לאחר שנות הלימוד בת"ת, והכרת הטוב הנדרשת מכל תלמיד כלפי מחנכיו.

לאחמ"כ נשמעו בקשב רב משא מרתק מפי המגיד המפורסם הרב לייבוש ליש שליט"א, כשבדבריו ריתק את התלמידים משך שעה ארוכה בהם שזר עובדות מפליאות מבעל הילולא כ"ק מרן זי"ע בעניני לימוד וגיעת התורה.

בשלב זה התקיים מבחן פומבי לכל התלמידים, כאשר התלמידים התבקשו להשיב על השאלות שנשאלו ע"י הבוחנים ללא הכנה תחילה, כשהתלמידים היטיבו לענות בטוב טעם ודעת.

כאות להבעת שמחת התורה ליוו את המעמד צלילי שירה וזמרה, את כל המעמד הנעימו בשיר וזמר מקהלת 'פרחי צאנז' שע"י הת"ת לכבוד התורה ולומדיה. ובמהלכו יצאו הכל בריקוד מרומם ושמח לכבודה של תורה.

דברי ברכה מיוחדים הושמעו ע"י הדומו"צ הגאון רבי מאיר אייזנברגר שליט"א בשבח התלמידים אשר יראת ה' נסוכה על פניהם, והביע הכרת הטובה להנהלת הת"ת ולמלמדים והמחנכים המסורים, המה מצדיקי הרבים ככוכבים העוסקים מלאכתם מלאכת

זכו בכך, וההתעוררות וההתעלות שהיתה מנת חלקם לא ימוש מאיתם לעולם ועד.

בנועם אמרותיו ובהצעת והרצאת הדברים היו בהם מחד גיסא דיבורי זכות והלצת יושר באהבת ישראל היוקדת בלבו הזך, כמו שהיתה תמיד משאת נפשו כאשר נשא משא העם הם וכל צרכיהם, לראות בטובתם והצלחתם בכל אשר יפנו ברוח ובגשם, ומאיך גיסא רעיונות של עידוד בדרך תביעת מוסר אשר השכיל לירד לנבכי הנפש מעלותיו ומורדותיו בנכלי היצר אשר בקרבנו, להעמידנו על דרך הנכונה בתביעה להשגות וגדלות בעבודת ה', ושנעמוד על נפשנו בעזות דקדושה בנסינות הזמן הפזורים על פני החיים, לבלתי תת דריסת רגל ההתפשרות או קולות למיניהם. וכפי אשר קיבל בקדשו איש מפי איש מכ"ק אבוה"ק ורבוה"ק אראלים ומצוקים נבג"מ, ומסרם כנתינתם ללא כחל ושרק ופירכוס בנאמנות ובשפלות בלב נשבר ונישא כאחת.

הכרך השני יוצא כעת לאורה בעריכה מפוארת בסדר ערוך ומוכן דבר דבור על אופנו, להרוות צמאון מבקשי ה' המבקשים לשאוב מבאר החיים, כאשר בספר זה נקבצו דברות קודש רבים מגליונות 'מעיינות החיים' שנדפסו מידי שבת בשבתו, וגם לרבות חלק גדול אשר טרם באו על מכבד הדפוס, וכעת באו לפונדק אחד ראוי ומזומן לעלות על שולחן מלכים - מאן מלכי רבנן.

הכרך מכיל בקרבו מאמרים על כל פרשה, בתוספת תוכן ענינים מפורט על כל מאמר, וכן מפתחות רבים ומפורטים למען הקל על הוגי הספר למצוא את מבוקשם.

הספר נערך ע"י מכון שלמה משנתו ביוניאן סיטי, אשר עמלו ונתייגעו לשמר ולאגור דברות הקודש לסדרם ולהביאם בלשון צחה ונקיה השוה לכל נפש. ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות. אי"ה ביום א' ז"ך תמוז הבעל"ט יומא דהילולא, ניתן יהיה להשיג הספר בבית המדרש המרכזי אהל נחמיה בקרית צאנז בנתניה, כמו כן ניתן להשיג בארה"ק פלא': 052/7653765, ובארה"ב במכון שלמה משנתו: 201-455-7269.

"יומא טבא לרבנן"

מעמד סיומי מסכתות ומעמד חלוקת פרסים

ותעודות בתלמוד תורה 'דרכי אבות' במאנסי

סמוך ונראה ליומא דהילולא רבא של אבינו רועינו כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע, התקיים התקיים בת"ת

משם המשיכו התלמידים לעבר בית מדרשינו היכל צבי, שם נערכה בהרחבה גדולה סעודת סיום מסכתא ע"י אחד ומיוחד מבני החבורה שיחי'. לאחר ניגוני שמחה והתעוררות, האזינו התלמידים ברוב קשב למשאו המאלף של הגר"ח שמרלר שליט"א רב דבית מדרשינו שם, ולדברי ברכה מפי המשגיח הרב אלימלך ישראלי שליט"א.

לסיומו של מסע, התקבלו התלמידים לשעת נעילה מרוממת ורבת קורת רוח בביתו של פוסק הדור הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א, אשר נשא בפניהם דברים מאלפים אודות מסירות נפש הנדרשת להצלחה בתורה ולהשגת מדריגות בעבודת השי"ת, כאשר הגר"מ שליט"א מביע הנאתו וקורת רוחו המרובה למראה זרע ברך ד' בני עליה לשם ולתפארת.

את המסע המרומם חתמו התלמידים בתפילת ערבית סמוך ונראה לשריד בית מקדשינו בכותל המערבי שם שפכו צקון לחשם להמשך הצלחתם ועלייתם בתורה וירא"ש טהורה כשאפת לבבם הטהור ובדרכם של רבוה"ק, כשלאחריה שבו התלמידים לעבר קרית צאנז, טעונים בשעות תענוג והתרוממות שלא ישכחו עוד ימים רבים.

קין עזר לילודות

שע"י רשת הכוללים 'מבצר התורה' דחסידי צאנז

בשמחה רבה ובשעה טובה ומוצלחת התקבלה הידיעה המשמחת בקרב אברכי הכוללים שליט"א ברשת הכוללים מבצר התורה, על הפתיחה המחודשת של קין עזר לילודת, אשר בע"ה כבעבר תיתן עזרה וסיוע למע"כ אברכי הכוללים שליט"א בעת אשר השמחה במעונם.

בשלב ראשוני תעניק הקין סיוע בהוצאות הבראה לאחר לידה, מענק עלות יום בבית החלמה לילודת, ואי"ה בהמשך יורחב העזרה והסיוע בתחומים נוספים.

אברכי הכוללים שליט"א מברכים ומקלסים ברגשי הכרת הטוב והודיה, קדם האי ארי שבחבורה העומד לימין צדיק במסירות נאמנה ומוסר נפשו וליבו וכל אשר לו למען אברכי הכוללים עמלי התורה והוגיה ה"ה מנהלה המסור והנערץ של רשת הכוללים מבצר התורה דחסידי צאנז' הרה"ח ר' אהרן הופמן הי"ו אשר על אף העול הגדול המונח על כתיפו בהחזקת התורה בכל סניפי מבצר התורה, הפליא

הקודש נאמנה. בסיום דבריו בירך את התלמידים היקרים שעמלו והשקיעו והגיע עד הלום. לאחמ"כ עברו המצטיינים לקבל מידי הגה"צ רבי אהרן מסרנו שליט"א תעודות הוקרה. כמו כן חולקו פרסים יקרי ערך לאות הוקרה והערכה על בקיאותם ויגיעתם בחומר הנלמד משך השנה האחרונה מנדבת ליבו של פטרון המעמד הנדיב הנכבד מוה"ר יונתן בלייער שליט"א לע"נ אמו מרת יהודית ע"ה ב"ר עמרם צבי הלוי ז"ל.

מפיות התלמידים וההורים נשמעו ברכות תודה למנהל המסור הרב דוד מאשינסקי שליט"א אשר אינו חוסך הון ואון למען הצלחת התלמידים, יהי ה' אלוקיו עמו, ובכל אשר יעשה יצליח.

מעוררי השחר: נסיעת חיזוק והוקרה לחבורת

משכימי קום בישיבה"ק

רבות דרשו רבוה"ק זיע"א ויבלחט"א אודות שגב מעלת הלימוד קודם התפילה וחשיבות הענין בהשכמת הבוקר כראוי וכיאות לחסידישע בחורים. קבוצה נבחרת ממשכימי הקום מתלמידי שיעור ג' במתיבתא דברי חיים קרית צאנז - הזוכים לקיים רצון צדיק וללכת בדרכם הקדושה והסלולה של רבוה"ק, בהיותם מעוררי השחר הלומדים בהתמדה רבה דבר יום ביומו קודם התפילה – זכו למסע חיזוק והוקרה מיוחד אשר רישומיו נותרו חקוקים בליבותיהם עוד לימים רבים.

התלמידים החשובים יצאו לנסיעה מרוממת בהשתתפותם של המנהל הרוחני הרה"ג ר' אשר בויס שליט"א, והמשגיח הרב אלימלך ישראלי שליט"א, כאשר על אם הדרך משוחחים הם בדיבוק חברים על גודל הענין בלימוד קודם התפילה בדרכם ובמשנתם של רבוה"ק מאורי החסידות.

בשעת צהרים מוקדמת הגיעו התלמידים לעבר קבר רחל שבבית לחם, שם התפללו תפילת מנחה בהתלהבות עצומה, ולאחריה פנו לעבר קברי שמעון הצדיק ושמואל הנביא, שם נאמרו פרקי תהילים לישועת הכלל והפרט.

כאן זכו התלמידים להתקבל במעונו של הגאון הגדול רבי יצחק מאיר שכטר שליט"א אשר קיבלם בחביבות ובמאור פנים ואף נשא מדברותיו בפניהם אודות חשיבות לימוד התורה בהתמדה, כשלאחר ניגוני דבקות והתעוררות נפרדו לשלום מהמארח הדגול שהביע התפעלותו הרבה מהכרת פניהם של התלמידים אשר ענתה בהם כי יראת ה' על פניהם.

אלי שור שליט"א ר"מ בשיב"ג טשערנאביל ומוותיקי מעתיקי השמועה בתורה ובחסידות, שנשא דברים נרגשים בחשיבות יגיעת התורה באמת, עד למצב שכל חפצך לא ישוו בה. בדבריו האריך במאמר חז"ל 'העם ההולכים החושך ראו אור גדול זה תלמוד בבלי וביאר עפ"י דברי רבותינו הק' שעיקר היגיעה היא בבחינת חושך להתאמץ ולהתעצם להבין ולהשכיל את דברי חז"ל. והוסיף לחזק ברכים כושלות לבל יוותרו ויותירו את החלק של לימודי העיון כראוי שזהו קנין נצחי שע"י יכולים לקבל דעה ישרה - דעת תורה.

בברכהמ"ז על הכוס כובד הר"מ הרה"ג ר' יצחק הכהן בינדר שליט"א, כשלאחמ"כ יצאו הבחורים נ"ו בריקוד של שמחה, כשבמרכז ההיכל הוצבה בימה של כבוד ותוך כדי הריקודים הוכרזו שמות הבחורים החשובים לקבל פרס על עמידתם במבצע, כשרמ"י השיעורים מעניקים לכל בחור ספר 'שפע חיים חידושים ופפולים לירח האיתנים', בצירוף ברכות לרוב להמשך הצלחה וסייעתא דשמיא בלימודי התורה והיראה.

כמו"כ חולק לכל בחור קלסר מיוחד ובה מסודר כל חידושי התורה שכתבו במשך השנה פרי יגיעם. ברכות שבח והודיה נקשרו להרה"ח ר' מרדכי אליעזר שווארץ הי"ו על מקח טוב שלקח לעצמו כפטרון מסגרת 'ובתורתו' בשיב"ג, תשואות חן חן לו.

מסיבה מפוארת וחלוקת פרסים בשיבתנו הק' לצעירים שפע חיים בירושלים עיה"ק

כמסורת בכל השנים נערך גם השנה מסיבת חלוקת פרסים בשיב"ג לצעירים שפע חיים בעיה"ק ירושלים להוקרת והערכת הבחורים על יגיעתם והשקעתם בתקופת ימי השובבי"ם.

המעמד התקיים ביום ראשון י"ג תמוז בהיכל הישיבה, הנהלת הישיבה ערכה סעודה מפוארת בהרחבה גדולה בליווי כלי זמר לכבוד המעמד. פתח בדברים הרה"ג ר' יחזקאל הלפרין שליט"א מר"י ודומ"צ בית מדרשינו ברמות שקיבל את פני הגה"צ אב"ד ארה"ב וראש הישיבה שליט"א שהגיע לפאר את המעמד כהמשך להגעתו בכל שבוע בקביעות בשובבי"ם כדי לקבל מהבחורים את הרשימות ולהעבירם בקו"פ לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

והגדיל חסדו עליהם בייסוד קרן עזר ליולדות אשר תביא רווחה נוספת לבתי האברכים. תערב נא ברכותינו אל שמים, שיזכה ר' אהרן הי"ו לברכות שמים מעל, יהי נועם ה' אלוקינו עמו בכל מעשי ידיו בברכה והצלחה בכל הענינים, ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה בעוז ותעצומות, ובכל אשר יפנה יעשה ויצליח מתוך סייעתא דשמיא, אכיה"ר.

מעמד 'חיבת הקודש' - הוקרה והערכה לתלמידי ישיבתנו הק' לצעירים "שפע חיים" באלעד מצטייני מסגרת ובתורתו - עיון

ביומא דהילולא רבא של האור החיים הק' זי"ע התכנסו ובאו בהיכל הישיבה שעוצבה ברוב פאר והדר לכבוד התורה והוגיה בטהרה, לרגל סיום מבצע על לימודי העיון בשיב"ג, כאשר בחורי החמד תלמידי הישיבה עשו חיל ביגיעת התורה במסגרת הלימודים השבועיים והחודשיים, בלימוד לעומקה של הלכה בדברי הראשונים והאחרונים.

בשעות הצהרים נטלו בחורי החמד נ"י את ידיהם לסעודת ההילולא שהוכנה בהרחבה, כשבראש המסובים הסבו צוות רבני הישיבה הרמ"ם והמשגיחים שליט"א. המעמד נערך בליווי כלי זמר ושירה, כשהבחורים משוררים ניגוני אהבת תורה ניגוני ערגה וכיסופין.

פתח את המעמד המנהל הרוחני הרה"ג ר' אברהם חיים פרנקל שליט"א, שהרחיב בשבח הבחורים נ"ו שיגעו בלימודם וגם העלו על הכתב את השיעורים תמידין כסדרן, והוסיף לעודד את הזכות בלימוד לעומק בדרך רבוה"ק, אשר כידוע פלפלו הרבה בדברי חז"ל ולא הניחו חלק חשוב זה בלימוד התורה. לאחר מכן כיבד את הר"מ הרה"ג ר' חיים יהודה צבי ויזל שליט"א לשאת דברים, בדבריו עמד על כללי הלימוד בעיון, האיך הדרך אשר נלך בה להגיע לאמיתה של תורה, והביא כמה וכמה עדויות על רבוה"ק שהשקיעו זמן ניכר בכל יום ויום ללימוד בעמקות ועיון. בסוף דבריו הזכיר את התלמידים החשובים שעלו והתעלו לשם ולתפארת בלימודם היטיב הדק.

בהמשך המעמד נתכבדו כמה מחשובי התלמידים ללמוד ברבים מדברי תורתו של בעל ההילולא האור החיים הק' על גודל חובת וחשיבות לימוד העיון לאור באור החיים.

ברוב יקר וכבוד קיבלו המשתתפים את פני פה מפיק מרגליות מנקיי הדעת שבירושלים הרה"ג רבי

עובדות מעוררות כפי ששמעם מתלמידי רבינו זי"ע כשבמתק לשונו הבהיר את הדרך להידיבק במשנתו. ביום ההילולא לאחר תפילת שחרית נערך מעמד לחיים כנהוג, ולאחר ניגוני התעוררות נשמעו דברים מיוחדים מאת אחד מותיקי התלמידים הרה"ג ר' יוסף שלמה גליק שליט"א מרבני אנ"ש בירושלים עיה"ק ומראשי ישיבת חיי משה, שהרחיב בענינים שונים שצריך ללמוד מהנהגותיו בקודש ועבודתו הנפלאה של בעל ההילולא זי"ע ועכי"א.

מזל טוב! מרכז 'שמחם' דחסידי צאנו חילק השבוע מענקים למציעי שידוכים במסגרת 'הצעת? קיבלת' בשורות טובות ממרכז 'שמחם' דחסידי צאנו. כזכור לפני כחודש הוכרז על מבצע מיוחד: 'הצעת? קיבלת'. במסגרת מבצע זו, כאלה שיציעו הצעות מבחוץ – באמצעות מרכז 'שמחם' - לבחורים מחצר קדשנו שהגיעו לגיל מבוגר, והשידוך ייסגר למזל טוב על ידי שדכן כזה או אחר - יקבל המציע סכום של 300\$.

בשבועות האחרונים זרמו כמה הצעות רציניות למרכז 'שמחם' על ידי אברכים שונים, וב"ה שכבר נסגרו שני שידוכים על ידי הצעות אלה. שני המציעים קיבלו השבוע את המענקים ע"י מוה"ר ישראל חיים בלומנטל הי"ו, מנהל מרכז 'שמחם'. במרכז 'שמחם' מזכירים שוב את 5 השלבים במבצע הזה - 1. לשים לב. לחשוב. ולהגיע להצעה טובה בעז"ה. 2. לצלצל למרכז 'שמחם' ולמסור את ההצעה למזכיר או לשדכנים, לפי השלוחות. 3. להתפלל שהקב"ה יכווין את כולם בדרך הנכונה. 4. כשתגיע הבשורה הטובה על גמר השידוך, יקבל המציע 300\$ מתנת 'שמחם'. 5. לתשומת לב: גם אם השידוך ירד, אך ההצעה הזו תתאים למוצע אחר – יקבל המציע הראשון את המתנה הנ"ל. המבצע הוא עד ר"ה תשפ"ד.

עוד מוסרים ממרכז 'שמחם', שנותרו מספר מקומות לקורס השדכנות המקצועי שישנה לכם את תפיסת החיים בכל ענייני השידוכים. מתאים מאוד גם להורים, ומומלץ מאוד, לאחר שהקורס הזה קצר הצלחה אדירה בכל הציבור החרדי. הקורס מסובסד על ידי מרכז שמחם בחצי מחיר!

להגשת הצעות לשידוכים, או להרשם לקורס, או לכל ענייני השידוכים, צלצלו עכשיו אל מרכז 'שמחם' – 09-88-515-88, ופעלו לפי השלוחות.

כאן נשמע המשא המרכזי מאת הגה"צ אב"ד ארה"ב וראש הישיבה שליט"א שהרחיב בגדול השמחה כשרואים את ההשקעה של ימי השובבי"ם שמשפיע לכל השנה בכל ענייני עבודת השם והזכיר לשבח את המנה"ר שליט"א שיחד עם כל הצוות הרה"ג שליט"א שמשקיעים כל כוחם מרצם לעליית הבחורים.

דברי סיום השמייע המנה"ר הרה"ג ר' חיים מיכל הברשטאם שליט"א שפתח בדברי שבח לכבוד המנהלים הרב מאיר בורד והרב שמעון גוטמן שהכינו סעודה לתפארת ונתנו ברוחב לב את הפרסים היקרים בשווי עשרות אלפי \$, כשכל בחור בחר לעצמו לפי קטלוגים ספרים כרצונו לפי דרגתו, וכאן הקריא את שמותם ועברו כולם לקבל הפרסים מידי הגה"צ ראש הישיבה שליט"א שהאציל מברכותיו לכל אחד ואחד, בין הפרקים ניגנו וזמרו בליווי כלי זמר, ולאחר הסעודה פצחו בריקודין קדישין מתוך שבח והודאה להשי"ת נותן התורה.

סעודות הילולא של כ"ק מרן זי"ע

בבית מדרשנו ברמות ד' בירושלים

ובישיבה"ק לצעירים שפע חיים בירושלים

לקראת ט' תמוז התכנסו כל חברי הקהילה לסעודה שלישית שהוגש בהרחבה ע"י הגבאי המסור הרה"ח ר' יעקב בהריר הי"ו.

לאחר שניגנו בהתעוררות ניגוני קודש וזמירות ס"ג נשמעו שיחות ועניינים מאת המתפללים שהעלו זכרונות מבעל ההילולא.

כן נשמעו ד"ת במשנת בעל ההילולא מפי הדומ"צ הגאון רבי יחזקאל הלפרין שליט"א שהעלה אף הוא זכרונות מזמן שהותו בצל הק' בישיבה הק' ביוניאן סיטי.

בישיבתנו הק' שפע חיים לצעירים בעיה"ק ירושלים: לקראת יומא דהילולא רבה - ט' תמוז נשמעו שיחות הכנה מאת הרמ"ם והמשגיחים בגודל היום וסגולתו לקבל קבלות טובות ולדבוק בדרכי הצדיק שהשפעתו לדורות בפרט לתלמידים מקשיבים שיושבים בצילו של היכל הק' 'שפע חיים' שהיא הישיבה הראשונה שהוקמה ע"ש ולזכרו תיכף לאחר ההסתלקות ובוודאי הא לעזר וסיוע בעבודת השם.

כמו"כ נשמע שיחה מיוחדת מפי המגיד מישרים הרה"ג ר' ישראל מאיר שושן שליט"א שסיפר כמה

שערי בשורות טובות

מישיבתנו הק' "שפע חיים" אלעד

בסיפוק רב והודיה להשי"ת מסכמים הנהלת ישיבה"ק לצעירים שפע חיים באלעד את זמן הקיץ העעל"ט, כאשר בין כותלי בית המדרש קול התורה הולך וחזק. בתקופה זו החלו כלל תלמידי הישיבה בהתרגשות של מצוה בחזרה הכללית על כל מסכת פסחים לארכה ולרחבה, מתוך חשקות ועריבות.

בהנהלה הרוחנית דישיבה"ק נערכים תמיד בפעולות רבות לעידוד תלמידי הישיבה ההוגים יומם ולילה בעיון ובבהירות התורה.

לקראת זמן מתן תורתנו יו"ט שבועות העעל"ט, התקיים בהיכל ישיבה"ק כינוס חיזוק מיוחד לדעת את יקרת הזמן, כשבמהלכה נשא דברים נפלאים והמעוררים כל לב הגה"צ אב"ד קרית צאנז טבריה שליט"א שהאריך לחזק את עמודי התווך תורה ותפילה בפרט בימים הללו.

בליל הילולא קדישא של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע התקיימה חבורה כללית, במהלכה פתח בדברים המנהל הרוחני הרה"ג ר' אברהם חיים פרנקל שליט"א, שהרחיב בגודל מעלת היום וההתקשרות לצדיק.

לאחר מכן כיבד בדברים את האורח הגאון רבי משה טוביה וייסברגר שליט"א אב"ד קהל יראים בודפסט ביתר עילית מחשובי תלמידי כ"ק מרן זי"ע לשאת דברי זכרון.

האורח שליט"א עמד על היסודות שזכה לראות בעיני בשר בגדולתו של בעל ההילולא כ"ק מרן זי"ע, והשפעתו בכל תחום ברוחניות ובגשמיות. את דבריו הרחיב בעובדות קודש למען ידעו דור אחרון. כאשר בהתרוממות של קדושה קיבלו תלמידי הישיבה ע"ע ללכת בדרך זו עד עולם.

בתוך כך נמסר, כי במהלך הזמן חולקו פרסי עידוד על מגוון מבצעים שנערכו בתוככי היכל הישיבה, כגון, על לימוד ברציפות חולק הספר הנפלא 'ירננו על משכבותם', - ליקוט על ענין קריאת שמע שעל המיטה, 'תיקון ליל שבועות' לכל בחורי החמד משכימי הקום לעסוק בתורה קודם התפילה. וגם לרבות מבצעים שבועיים על לימוד חומש רש"י ועשיית מבחנים שבועיים כהדרת הקודש של כ"ק מרן שליט"א, כשעל כך נערכים הגרלות שבועיות על זכויות כספיות להגדיל תורה ולהאדירה.

כבוד ויקר לעמלי התורה

בישיבה"ק דברי יציב בחיפה

בשלהי חודש סיון התכנסו ובאו תלמידי שיעור א' בישיבה"ק למסיבה של מצווה - לאות הוקרת עשרות התלמידים אשר התעטרו בתוארי הכבוד בשוה"ט ביומ"ד כ"ה ניסן העעל"ט ע"י כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א, אחר שעמדו בכור המבחן על למעלה מ-60 דפי גפ"ת בהבנה ברורה וידיעה מעמיקה.

המעמד נערך בהשתתפות רמ"י הישיבה, כאשר סביב שולחנות ערוכים הסבו הכל לסעודה ערוכה בטוטו"ד, בחלל האוויר מרחפת תחושת הזורעים בדמעה ברינה יקצורו, ומפניהם של עשרות חתני השמחה וחבריהם ניבטת שמחה עילאית ומיוחדת. כל המעמד לווה בכלי שיר כראוי וכיאות לכבוד התורה ולומדיה.

את המעמד פתח בדברים הבה"ח שלמה (בן הג"ר יצחק אהרן שליט"א) ישראל נ"י כאשר בדבריו ביטא בטוב טעם את השמחה הגדולה על שזכו להגיע עד הלום.

לאחמ"כ האזינו התלמידים לדבריו הערבים של האורח הרה"ג ר' משה גרינוואלד שליט"א משפיע בישיבת סערט ויזניץ בחיפה, אשר בדבריו התמקד במעלת כל בחור ובחור העוסק בתורה הק', וזוכה לנדב מעצמו להקב"ה, וגודל הנחת רוח בשמי מעל מעצם לימודו.

דברי חרוזין מרגשים נשמעו מפי הבה"ח החבר בן ציון (בה"ר חיים מנחם) וינגרטן נ"י, בו ביטא את העמל שהשקיעו הבחורים במבחנים ובחזרות תמידין כסדרן, והשמחה הגדולה כשזכו לבוא עד הלום.

בפה מלא שבחה ובשיר וקול תורה התרוממו התלמידים לריקוד נלהב, כשלאחריו הודו למארגנים החשובים שטרחו ועמלו למען עריכת מסיבה מיוחדת זו.

מעמד כבוד התורה והכרת הטוב

בקהלתנו הק' בויליאמסבורג

'הנפרד מחבירו אל יפרד אלא בדבר הלכה שמתוך כך זוכרהו' - ביום ראש חודש תמוז העעל"ט, התקיימה בקהלתנו הק' בויליאמסבורג, מעמד הכרת הטוב ומסיבת פרידה לדומו"צ הנערץ הגאון רבי יצחק אונסדורפר שליט"א, אשר זה שנים רבות

לאורך ימים לגודל התמסרותו לכל יחיד ויחיד בהתמסרות מופלאה ונאמנה ביותר.

כנגד המברכים ענה הדומו"ץ הגר"י שליט"א. כשבדבריו בירך את כל בני הקהילה אשר לו למשיב נפש לשהות עמהם בצוותא חדא בימי חול ובשב"ק, בהתאספות מרעים ביומא דפגרא, ובכל הזדמנות וכו'.

כן נשא דברי פרידה נרגשים הרה"ח ר' מרדכי טסלר הי"ו יו"ר מכון שפע חיים.

לאחמ"כ הגישו הרה"ח ר' חיים זילברמן הי"ו ראש הקהל דקהלתנו הק' יחד עם הרה"ח ר' חיים שלמה פרידמן הי"ו יו"ר וועד הפועל בקהלתנו הק', תשורה מיוחדת מאת כל בני קהלתנו הק'.

אחר ברכת המזון בה כובד הדומו"צ הגר"י שליט"א, נפרדו הכל הימנו בהתרגשות, בצירוף ברכות ביקרא דאורייתא, כי מלאכיו יצוה לשומרו בכל דרכיו, ויזכה לממש את רצונו בהתמדת התורה, לשבת בבית ה' כל ימי חיו בהרחבת הדעת במנוחה ושלווה, מתוך שפע חיים ורב טוב, בריות גופא ונהורא מעליא, אך טוב וחסד ירדפוהו לאורך ימים ושנים טובות.

ברכות והודאות נשגרו קדם הני תרי צנתרי דדהבא הר"ר שלום אליהו פעלבערבוים הי"ו והר"ר יחזקאל אלטמאן הי"ו שהכינו המעמד על הצד היותר טוב, תשוח"ח להם.

עומד לשרת בקודש בקהלתנו הק' בויליאמסבורג, ופועל ללא ליאות למען כל יחיד ויחיד מבני קהלתנו הק' במסירות מופלאה. המעמד נערך לקראת העתקת משכנו לעיר התורה והחסידות ליקווד ופתיחת בית מדרשו בעיר.

המעמד המרגש נערך ברוב פאר והדר בהשתתפות ראשי ונכבדי וחברי קהלתנו הק', אשר יחדיו הביעו רגשי הכרת הטוב לדומו"צ שליט"א.

את המעמד המרגש פתח יו"ר המעמד הרה"ח ר' משה יחזקאל פרידמן הי"ו מראשי קהלתנו הק', כשבדבריו הרחיב בדברי פרידה מהאי גברא רבה, שהוא אהוב על הבריות, נעים הליכות ורב תבונות, והזכיר כי התמנותו היה יחד עם מעמד הכנסת ספר תורה לבית מדרשנו, וכעת אנו נפרדים מ'ספר תורה חי' הדומו"צ שליט"א. אח"כ כיבד את הרה"ח ר' יצחק אלטמאן הי"ו לשאת דברים ולהביא את דבר הקהילה.

בדבריו עמד על גדולתו התורנית של הדומו"צ שליט"א, אשר צולל בים התלמוד ויורד לעומקה של הלכה. ברכות לרוב איחלו שתורתו שקנה ביגיעה באהלי שם והתמסרותו הנאמנה לכל אחד ואחד מבני הקהילה תעמוד לו להצלחה בכל דרכיו, שיהיו דבריו נשמעים מתוך שהוא אהוב על הבריות ועל המקום. כשבוודאי אף שהדומו"צ מעתיק משכנו מבינותם, אכן השפעתו בוודאי תשאר חקוק בלבבות הכל

גליון זה נדבת

ידידנו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,

הרה"ח ר' נפתלי שימון הי"ו

אב"י בבית שמש

לרגל השפחה השרויה בפעונו בפז"ט

שפחת אירוסי הבן

הבה"ח הפו"מ בתו"ש אברהם נ"י

עב"ג הכלה תחי'

בת הרה"ח ר' משה דוד ישראלי הי"ו

ובברכת פזל טוב

לאביו הרה"ח ר' פנחס פאיר הי"ו - ב"ב

ולסבים הרה"ח ר' אליעזר פרדכי ישראלי הי"ו - חיפה

והרה"ח ר' אברהם בנימין רייכטן - ביתר

אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד

פתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיא

גליון זה נדבת

ידידנו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,

הרה"ח ר' פנחס מענדל הרשקוביץ הי"ו

אב"י בבארא פארק

לרגל השפחה השרויה בפעונו

שפחת אירוסי הבן

הבה"ח הפו"מ בתו"ש אברהם יחיאל נ"י

עב"ג הכלה תחי'

בפזל טוב ובשעטופ"צ

ובברכת פזל טוב

לחותנו הרה"ג רבי שלמה שליט"א,

אב"ד האליין פאנסי

ולסב הרה"ח ר' יצחק אלטמאן הי"ו

אב"י בויליאמסבורג

אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד

פתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיא

הפעמימה השנייה של 'יחדשהו':

מסע השותפות יוצא לדרך שליחי הקודש יבקרו החל מהשבוע בכל ריכוזי אנ"ש

מכתב קודש מיוחד לכלל אנשי שלומנו | המעמד הנשגב 'שיפקדוני ברחמים' בין כסה לעשור | שטרי החיים לפקודת ישועה ורחמים | התגייסות כללית של אנ"ש בלב אחד לפעול ולהפעיל

מחיל אל חיל

אותו יטול עמו אבינו רועינו שליט"א בעלות להשתטח על הציון הק' ולפעול דבר ישועה ורחמים עבור כל אחד ואחד מהנחלקים והנחתמים בתכריך שטרי החיים.

ומי לא נפקד כהיום הזה, לאחר אמירת תהילים בימים קדושים ונשגבים אלו, יישמע קולו של אבינו רועינו בבואו אל הקודש, כאשר רבותינו הקדושים זיע"א ויבלחט"א יפקדו ברחמים את כל אחד ואחד מהשותפים לדבר מצוה, כרחם אבות על בנים.

את שטרי החיים ימלאו אנשי שלומנו השותפים הנכבדים, כל אחד באופן אישי ופרטי אצל שליח הקודש המשב"ק הרב אברהם דוד שכטר הי"ו אשר יגיע אל כל ריכוזי אנ"ש במסגרת מסע השותפות כדי לכתוב את שטרי החיים ולהעבירם לידי הקודש בתכריך שטרי החיים לפקודת ישועה ורחמים.

ביחד – זה אפשרי!

כאמור, במסגרת מסע השותפות זקוקים מנהלי היכלי התורה והחסידות להגיע אל היעד של לכה"פ 2,200,000 ש אשר יקובצו יחדיו מנתינות לב הגונות באופן חד פעמי של כלל אנשי שלומנו, כאשר הבקשה האישית ממעמקי לבם של המנהלים הי"ו, היא מכל אחד ואחד לקחת על עצמו תרומת לב של לכה"פ 2,000 ש באופן חד פעמי בנוסף לנתינה הקבועה במסגרת 'נר למאור'.

על מנת להקל על הציבור החפצים להיות שותפים בדבר מצוה, מציעים בהנהלת היכלי התורה והחסידות את האפשרות לגייס את הסכום החד פעמי אף מידידים ומכרים ולא דווקא להרים תרומה באופן אישי, וזאת באמצעות פלטפורמת ההתרמה שתפעל בס"ד במהלך חודש אלול הבעל"ט, אז יוכלו אנ"ש להתרים ידידים ומכרים במלוא סכום התרומה, או באופן חלקי לבחירתו של כל אחד ואחד.

"אנחנו יודעים שלא מדובר בדבר של מה בכך", אומרים המנהלים הר"ר בר יוחאי שמעון והר"ר זאב קליין, "מדובר בסכום גדול ונכבד, ובפרט כשמדובר בנוסף לתרומה האישית הקבועה, אולם ההכרח לא יגונה כיוון שללא כיסוי בור החובות בהם אנו שרויים, לא נוכל להמשיך לפעול ולהרבות תורה וחסידות כשחרב החובות מונפת על צווארינו".

"עם זאת, עשינו הכל כדי לגייס סכומים עצומים הן דרך קבוצת החסידים הראשונים, והן בפעילות הבאות בס"ד שם גויסו ונגייס בס"ד עוד מיליוני ש, ובמקביל אנו אף מבקשים מכל אחד ואחד לנסות ולהתרים את הסכום ממכרים וידידים כפי שהוכח בשנים האחרונות שניתן לגייס בקלות סכומים אלו באמצעות פלטפורמות ההתרמה, וכפי שראינו רק בחודש שעבר במגבית החסידים הראשונים".

הפעילות הבאות

כאמור, במקביל לפעמימה השנייה ובס"ד ביתר שאת ועוז לאחר ירח האיתנים, ימשיכו הפעילות הבאות שמורכבות מגיוס רחב היקף בקרב בני קהילותינו הק' וידידינו בחו"ל, לצד פעילות שתדלנות וגיוס מקרנות צדקה ואילי הון ברחבי תבל - תהליך שכבר מצוי בעיצומו והמנהלים הי"ו מקווים בס"ד לקצור בו הצלחות.

הנה העת והעונה להתגייס יחדיו כלל אנשי שלומנו במאמץ עילאי וחד פעמי להבאת מזור ורווחה למען קיום וביסוס היכלי התורה והחסידות לשם ולתפארת, ולהגדיל תורה וחסידות ולהאדירם.

עם סיומה המוצלח של הפעמימה הראשונה במסע השותפות לקיום וביסוס היכלי התורה והחסידות, ע"י למעלה מ-1000 החסידים הראשונים אשר נחלצו חושים לפעול ולהפעיל וגייסו יחדיו סכום עתק של למעלה מ-2,200,000 ש - ממשיכים ברוב סייעתא דשמיא ומלווים בברכת הקודש אל הפעמימה השנייה במסגרת 'יחדשהו'.

"הפעמימה השנייה", אומרים מנהלי היכלי התורה והחסידות, "כשמה כן היא, מורכבת מאלפי לבבות פועמים והומים למען קדשי בית צאנז, אשר יתגייסו ויתלכדו בס"ד יחדיו למען קיום וביסוס היכלי התורה והחסידות, כדי שנוכל בס"ד כולנו יחדיו לברך על המוגמר עם כיסוי חובות העתק הרובצים על שכמנו, וכדי שנוכל בעז"ה להמשיך להרחיב את גבולות התורה והחסידות לשם ולתפארת".

בתחילת השבוע, זכו מנהלי היכלי התורה והחסידות, להיכנס אל הקודש פנימה, שם, אחר סקירה מקיפה על תוצאות הפעמימה הראשונה במסע השותפות, והתכניות להמשך בס"ד, שיגר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א את מכתב קדשו הפונה אל כל אחד ואחד מאנשי שלומנו, בבקשה לעמוד לימינם בזו העת כדי להבטיח בס"ד את המשך קיום והתפתחות המוסדות הקדושים. מכתב הקודש, ימסר באופן אישי לכל אחד ואחד מאנ"ש בעת מסע השותפות שיחל בעז"ה השבוע.

יוצאים לדרך - המסע בכל ריכוזי אנ"ש

בתחילת השבוע, יחל בס"ד מסע השותפות שיימשך אי"ה בחודשים הקרובים בכל ריכוזי אנ"ש, כאשר מנהלי היכלי התורה והחסידות יבקרו בכל מקומות מושבותיהם של אנשי שלומנו בארה"ק, כדי לפגוש אישית את הידידים היקרים והשותפים הנכבדים לנשיאת העול בממלכת הקודש.

במסעם זה, יפנו המנהלים הי"ו בבקשת עזרה כפולה ומכופלת, הן להמשך השותפות הקבועה של כלל אנשי שלומנו במסגרת נר למאור כנהוג מזה רבות בשנים בחצה"ק, והן בתוספת חד פעמית של עזרה וסיוע בעקבות הצורך העז לפעול למען קיום והתחדשות היכלי התורה והחסידות.

"עוד לפני היציאה למסע", אומרים המנהלים, "מלווים אנו כל העת בתגובות עידוד ותמיכה בפה ובממון מפי רבים וטובים מאנשי שלומנו המביעים את רצונם וחפצם להיות שותפים למטרה נשגבה זו, והדבר כמובן מחמם את ליבנו ומעניק לנו כוחות להמשך משא העול הכבד מנשוא".

שיפקדוני ברחמים - שטרי החיים

כאות הכרת הטוב לכל אלו אשר יחלצו חושים לפעול ולהפעיל בתרומות לב הגונות למען הצלחת המערכה, הביע אבינו רועינו כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א את חפצו להעניק תשורת קודש מיוחדת לכל השותפים הנכבדים אנ"ש היקרים. בין כסה לעשור, בימים הקדושים והנשגבים - ערב יום י"ג מידות של רחמים, סמוך ונראה ליום הקדוש - לעת יבוא בן ויכנס אצל אביו לבקש רחמים בעבור עדת צאן מרעיתו, בעלותו אל מקום חלקת מחוקק ספון, ציון המצויינת של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זיע"א, נהיה שם כולנו!

כל אחד ואחד מהשותפים הנכבדים אשר ישתתפו במגבית המיוחדת לקיום וביסוס היכלי התורה והחסידות, יזכו לכתוב ב'שטר החיים' את שמותיהם עם שמות כל בני המשפחה לצד הבקשות האישיות, אשר יכללו כולם יחדיו בתכריך שטרי החיים

גליון זה נדבת

ידידינו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,

הר"ר שלמה שימון הי"ו

אב"י בני ברק

לרגל השמחה השרויה במעונו

שפחת הולדת הבת תחי

במזל טוב ובשעטומ"צ

ובברכת מזל טוב

לאביו הרה"ח ר' יהודה צבי הי"ו - ב"ב

לחותנו הרה"ג ר' אברהם פאיר אליאס הי"ו - ב"ב

ולזקניו, הרה"ח ר' מנחם פאיר שימון הי"ו - ב"ב

והרה"ח ר' משה הרשקוביץ הי"ו - לונדון

אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד
מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת

ידידינו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,

הרה"ח ר' ישעיה רותנברג הי"ו

אב"י בני ברק

לרגל השמחה השרויה במעונו במז"ט

שפחת אירוסיה הבת תחי

עב"ג החתן המו"מ בתו"ש כפר ישראל דוב נ"י

בן הרה"ח ר' ברוך הרשקוביץ הי"ו

ולרגל התעטרות בנו הבה"ח המו"מ בתו"ש

כפר דוד שאול נ"י בתואר 'פוריני'

על היבחנו למעלה מאלף דף גפ"ת

ובברכת מזל טוב

לאביו הרה"ח ר' פרץ הי"ו - פעיה"ק

לחותנו הרה"ח ר' גרשון הרשקוביץ הי"ו - פעיה"ק

ולסב הרה"ח ר' משה הרשקוביץ הי"ו - לונדון

אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד
מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת

ידידינו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,

הר"ר ניסן טהלר הי"ו

אב"י בפתח תקוה

לרגל השמחה השרויה במעונו

שפחת הולדת הבן נ"י

במזל טוב ובשעטומ"צ

ובברכת מזל טוב

לאביו הרה"ח ר' משה הי"ו - רחובות

לחותנו הרה"ג ר' צבי אליפלך הורוביץ שליט"א - פ"ת

ולזקניו, הרה"ח ר' יונה טהלר הי"ו - רחובות

והרב אייזיק פאיר זלמנוביץ שליט"א - משב"ק

אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד
מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת

ידידינו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,

הר"ר יוסף אסקל הי"ו

אב"י באשדוד

לרגל השמחה השרויה במעונו

שפחת הולדת הבן נ"י

במזל טוב ובשעטומ"צ

ובברכת מזל טוב

לאביו הרה"ח ר' אהרן הי"ו - קרית הבעש"ט

ולזקניו, הרה"ח ר' אברהם פרדכי אסקל הי"ו - יוני"ס

והרב פרדכי טסלר הי"ו - וויליאמסבורג

אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד
מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

צאנזע חסידים מכריזים "נעשה ונשמע"!

ועד רבני צאנז לשמירה מפגעי הטכנולוגיה

החברות והיחידים המצויינים והראויים לראש ביהמ"ד, ר"מ, ר"ח ויועץ

התורה

כ"ק מרן
ארמו"ר
שליט"א
ביסוד הענין

"ניו שרצה
להימנות על
עדותו אר"ד
לקבל מרות
ולשמע
בעלימזת
לרבוני הרבנים
שנתמנו לעמוד
על משמרת
הקודש בעניני
הטכנולוגיה"

תמוז תשפ"ג

בס"ד

אל מעלת כבוד אנ"ש בארה"ק הע"י

בסייעותא ושמיא זכינו שרובם נכולם מבני עדותנו שמוזים בגורמים וסייגים שקבעו גדולי ישראל בזהירות מפגעי הטכנולוגיה למיניהם, כפי שמעורר על כך כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בתדירות, וגם אלו שנצרכים להשתמש בחיבור לאינטרנט לצורכיהם הנחוצים, ריבוי גדול מהם נמצאים תחת הסינון המקסימלי של "נטפרי-צאנז" העומד תחת הפיקוח של הוועדה הרוחנית.

אמנת הדרכה עדיין צריכה חיזוק, והווי רזה להודיע לכל אלו שיש להם חיבור אינטרנטי כגון מייל, "וכדומה, ועדיין איננו תחת מערכת הסינון הנ"ל, כי חובה לעמוד תחת הסינון של "נטפרי - צאנז"

וזאת למודעי כי שאר הסינונים הקיימים בשוק, כולל סינון נטפרי הרגיל, מצויים בהם מכשולות רבים ואי אפשר לסמוך על הסינון המתבצע בהם, ועל כן חוב גדול לכל אחד ואחד מאנ"ש שיש לו חיבור "אינטרנטי" שיעמוד תחת הסינון "נטפרי-צאנז"

ניתן לקבל סיוע והדרכה אצל המזכיר הר"ר יהושע ליפשיץ בטל'א 4107888-050

ובוודאי שבזכות שמירת הגדרים וסייגים נזכה לשפע רב משמי מרום ונזכה לראות בישועתן של ישראל בבנין ביהמ"ק במהרה

הכרחה מרובה
רבני הועד

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א נמשא הקודש ט' תמוז :

"מי שרוצה להימנות על עדתינו צריך
לקבל מרות ולשמע בשלימות לדברי
הרבנים שנתמנו לעמוד על משמרת
הקודש בעניני הטכנולוגיה"

הודעה משמחת לחז"ר הכולל שליט"א

בשמחה רבה ובשעה טובה ומוצלחת הננו לבשר טוב
לאברכי הכוללים שליט"א, על הפתיחה המחודשת של
'קרון עזר ליולדת' אשר בע"ה תיתן עזרה וסיוע
למע"כ אברכי הכוללים שליט"א בעת אשר השמחה במעונם.

בשלב ראשוני תעניק הקרון
סיוע בהוצאות הבראה
לאחר לידה, מענק עלות
יום בבית החלמה ליולדת.

בברכת מזל טוב
ידיכם מוקירכם
אהרן הופמן

מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זי"ע
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

מבצר התורה רשת הכוללים דחסידי צאנז
קרית צאנז ירושלים • קרית צאנז טבריה • בית שמש • אשדוד • אלעד • מאנסי

מס' עמותה ע.ר. 580049773 | משרד ראשי: רח' דברי חיים 2, קרית צאנז ירושלים | ת.ד. 57237 | טלפון: 052-7669675 | טלפקס: 02-5718537 | דוא"ל: 7669675@GMAIL.COM

בסייעתא דשמיא

שיסקדוני ברחמים

הדרים

כלל השותפים הנכבדים, נדיבי הלב אשר יחלצו חושים להרים נדבת לבם
וזכו להיכלל בתכריך 'שטרי החיים' בפתקי דרחמי
עם שמות בני המשפחה והבקשות האישיות
אותם ייטול עמו אבינו רועינו כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א
ערב יום י"ג מידות, ברגעי ההוד המרטיטיים בימים הקדושים והנשגבים בין כסה לעשור
עת יבוא בן ויכנס אצל אביו להפיל תחינה ולבקש רחמים בעבור עדת צאן מרעיתו
על הציון הק' של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זיע"א

שליח הקודש

המשב"ק הרה"ח ר' אברהם דוד שכטר הי"ו
יגיע בס"ד לכל ריכוזי אנ"ש
בשליחות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א
לכתוב את הפתקי דרחמי ושטרי החיים
אשר יוגשו אל מול פני הקודש בבואו לבקש רחמים
נא עקבו אחרי שעות הגעתו לכל עיר

פותחים דף חדש למען קיום מוסדוה"ק

- סיון - תמוז
- נדיבי הלב - 'חסידים הראשונים'
- אלול - תשרי
- אלפי אנ"ש - שותפינו הנכבדים